

SERV Werkprogramma 2020

Brussel, 4 december 2019

Goedkeuring SERV-DB: 4 december 2019

Contactpersonen: Pieter Kerremans - pkerremans@serv.be
Helga Coppen- hcoppen@serv.be

Inhoud

Inhoud	3
Samenvatting.....	4
Deel 1: Overleg- en adviesfunctie	8
1 Algemeen beleid / beter bestuur.....	8
2 Arbeidsmarkt	12
3 Onderwijs en vorming	15
4 Sociale bescherming	17
5 Economie en innovatie.....	19
6 Energie, klimaat en omgevingsbeleid	21
7 Begroting en fiscaliteit	23
8 Internationaal	26
9 VESOC-overleg	26
Deel 2: Stichting Innovatie & Arbeid	27
1 Onderzoek m.b.t. de arbeidsmarkt en innovatie in ondernemingen en organisaties	27
2 Onderzoek naar werkbaar werk en langere loopbanen.....	29
3 Onderzoek m.b.t. ondernemerschap, economie en innovatiebeleid.....	30
4 Valorisatie-activiteiten.....	32
Deel 3: Autonome commissies.....	35
1. Commissie Diversiteit	35
2. Commissie Sociale Economie	38
3. Adviescommissie Economische migratie.....	40
Bijlage	41

Samenvatting

Het inhoudelijk kader voor dit werkprogramma vormen enerzijds het regeerakkoord en de beleidsnota's en anderzijds de SERV-prioriteitennota voor de nieuwe legislatuur, en dus ook belangrijke eerdere werkzaamheden van de SERV rond onder andere het akkoord 'Iedereen aan boord', de visienota en het actieplan digitalisering, het advies en rapport over de uitdagingen voor het klimaat- en energiebeleid, het advies circulaire economie en de aanbevelingen voor het toekomstige begrotingsbeleid¹.

Voortbouwend op de daarin geschetste uitdagingen en prioritaire werkterreinen, werkt de SERV de komende maanden in zijn advies- en overlegfunctie verder rond drie grote assen:

1. Een toekomstgerichte economie en infrastructuur
2. Iedereen aan boord, iedereen mee
3. Bestuurlijke vernieuwing en gezonde financiën

Toekomstgerichte economie en infrastructuur

Vlaanderen staat voor belangrijke uitdagingen die een transitie vergen van het economisch weefsel en de bijhorende infrastructuur. Doelgerichte maatregelen zijn nodig om die transitie van Vlaanderen te sturen en te vergemakkelijken en de internationale positie van Vlaanderen als aantrekkelijke, innovatieve kenniseconomie te versterken.

De transitie naar een digitale samenleving wordt terecht sterk beklemtoond in het regeerakkoord. De SERV wil intens betrokken worden bij de opmaak van het aangekondigde geïntegreerde Vlaams actieplan digitalisering over de beleidsdomeinen heen. De SERV zal daarnaast een rapport en advies voorbereiden over gepaste verdere beleidsinitiatieven op het vlak van artificiële intelligentie en van een digitale en datagedreven overheid.

Grote vooruitgang is nodig in het klimaat- energiebeleid. Daarvoor moeten het energie- en klimaatbeleid op een hoger niveau worden getild en meer linken worden gelegd met circulaire economie. De SERV zal in navolging van eerdere adviezen nagaan in welke mate de rekening in tonnen CO₂, MWh energie en euro's voor 2020 en 2030 klopt en welke pistes gevolgd kunnen worden om de klimaat- en energiedoelen te realiseren, ook met zicht op een 2050-visie en om iedereen aan boord te houden.

Een ecosysteem dat innovatie en ondernemerschap bevordert moet de transitie van de economie ondersteunen. De SERV wil aanbevelingen formuleren voor een transversaal 'mission oriented' innovatiebeleid en aangepast indicatoren en wil vanuit een breed perspectief adviseren over versterking van ondernemerschap.

Ook de benodigde infrastructuur moet versneld en toekomstgericht worden uitgebouwd. De SERV werkt in navolging van eerdere adviezen verder aan een visie op de Vlaamse investeringsaanpak en het infrastructuurbeleid. Ook de regulering, organisatie en financiering van nutssectoren wordt verder opgevolgd, in het bijzonder rond energie en water gelet op de belangrijke ontwikkelingen en voornemens van de nieuwe Vlaamse Regering. Over de problematiek van waterschaarste en wateroverlast zal de SERV beleidsaanbevelingen formuleren.

¹ <https://www.serv.be/serv/2019-2024>

Iedereen aan boord/iedereen mee

De maatschappelijke trends en transitieën bieden nieuwe kansen en uitdagingen op het vlak van werkgelegenheid, maar vereisen ook nieuwe competenties en een goed functionerende arbeidsmarkt. De transitieën zorgen daarnaast voor nieuwe kansen en uitdagingen voor de bredere samenleving op het vlak van zorg, sociale bescherming en armoedebeleid.

In het SERV-akkoord 'Iedereen aan boord' formuleerden de Vlaamse sociale partners gezamenlijk een aantal acties om de arbeidsmarktuitdagingen het hoofd te bieden. De verdere uitvoering daarvan staat centraal. Concreet zal de SERV mee werken aan een brede activering o.a. via een plan potentiële arbeidsreserve, ingaan op de geplande hervorming van het doelgroepenbeleid en maatregelen analyseren om werken meer lonend te maken (Vlaamse jobstimulans, sociale toeslag, kinderopvang). Ook worden (belemmeringen voor) creatieve formules bekeken bij loopbaantransities en is er verder overleg rond sociale economie (o.a. over individueel maatwerk).

De SERV zal verder inzetten op levenslang leren, leercultuur en aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Specifiek wordt bekeken hoe de participatie aan levenslang leren kan toenemen, door het verkennen van gedragsinzichten, input te leveren voor een aantrekkelijk onderwijs- en opleidingsaanbod voor iedereen en het op te richten platform voor levenslang leren op te volgen. De SERV wil ook bijdragen aan de versterking en verbreding van duaal leren en de verkenning van beroepskwalificerende leerwegen om ongekwalificeerde uitstroom en knelpuntvacatures tegen te gaan.

Rond vermaatschappelijking van de zorg wordt gewerkt aan een gedeelde visie van de sociale partners. De SERV bereidt ook een analyse voor van de budgettaire keuzes in zorg, welzijn en armoedebestrijding en zal in zijn advisering blijvend aandacht besteden aan diversiteit, armoede, kansengroepen en e-inclusie. In het kader van maatregelen om werken meer lonend te maken, worden zoals vermeld ook de sociale toeslag (jobstimulans in het groeipakket) en kinderopvang bekeken.

Bestuurlijke vernieuwing en gezonde financiën

Efficiënte en effectieve overheden zijn van groot belang voor de creatie en het behoud van welvaart en welzijn en voor de sociaal-economische prestaties van landen en regio's: 'governance matters'. In het licht van de maatschappelijke ontwikkelingen en transitieën vergt dat op heel wat terreinen verdere vernieuwing en verbetering. Gezonde overheidsfinanciën blijven daarbij essentieel.

De SERV zal een advies uitbrengen over het aangekondigde programma voor een grondige hervorming van de Vlaamse overheid met principes, randvoorwaarden en vragen die daarbij voor de sociale partners belangrijk zijn, onder andere op het vlak van participatie. Er wordt een soortgelijk specifiek advies voorbereid over de voorgenomen vernieuwing en reorganisatie van het Vlaamse inspectie en handhavingsbeleid.

Er wordt aansluitend bij het regeerakkoord ook verder gewerkt rond beter beleid en betere regelgeving. De SERV zal een advies formuleren over de vormgeving van 'onderbouwd en overlegd beleid' en over aanpak van spending reviews. De SERV zal ook de aangekondigde initiatieven van de regering rond instrumentele en systemische evaluaties (bij o.a. EWI), regelluwe zones en experimentwetgeving, gebiedsgerichte programmawerking en administratieve vereenvoudiging van nabij volgen.

Daarnaast zal de SERV de ontwikkelingen inzake regiovorming (cf. regeerakkoord, vervoersregio's, zorgregio's ...) analyseren en daarover een advies formuleren. Ook de rol van lokale besturen in het arbeidsmarktbeleid en de rol van regionale samenwerking in het kader van sub-regionale slimme specialisatie worden verder beken.

Tot slot zal het SERV-kader rond overheidsinvesteringen en begrotingsdoelstellingen worden geactualiseerd in het licht van de ambities geformuleerd in het Vlaamse regeerakkoord evenals te verwachten aanpassingen aan het Europese begrotingskader door de nieuwe Europese Commissie. De SERV zal de recent ontwikkelde ruimere definitie van overheidsinvesteringen verder uitwerken en implementeren, en zal ook een visie op een Vlaams schuldbeleid uitwerken, als aanvulling op de schulddoelstelling geformuleerd door de vorige Vlaamse Regering.

Stichting Innovatie & Arbeid

De Stichting Innovatie & Arbeid zal de komende tijd met diverse onderzoeken inspelen op de bovenstaande prioriteiten in de advies- en overlegtaak van de SERV en verdere uitvoering geven aan eerder geplande initiatieven en rapporten.

Concreet brengt de Stichting Innovatie & Arbeid in 2020 verschillende rapporten uit op basis van de werkbaarheidsmeting 2019:

- het basisrapport voor de zelfstandige ondernemers
- 13 sectorrapporten voor de werknemers en 5 sectorrapporten voor de zelfstandige ondernemers
- thematische rapporten over grensoverschrijdend gedrag, het nieuwe werken, werkbaar werk voor personen met een arbeidshandicap; micro-ondernemingen en zzp'ers

De Stichting zal in 2020 ook werk maken van de volgende nieuwe projecten:

- een onderzoek naar aanwervingsproblemen en -strategieën bij kleine bedrijven
- een onderzoek naar ondernemerschap in de kinderopvang
- een onderzoek naar missiegericht innovatiebeleid en de beleidspraktijk daarrond in andere landen
- in kaart brengen van regionale samenwerkingsverbanden tussen bedrijven en kennisinstellingen en (andere) overheidsstructuren
- update van het rapport freelancers in Vlaanderen
- de voorbereiding van de ondernemingsenquête 2021 en van het pilootproject sectorale werkbaarheidsmetingen 2021
- een onderzoek naar innovatieve formules om werknemers langer aan de slag te houden, vanuit internationaal perspectief bekeken
- uitwerken van een vormingspakket 'Nieuwe Tijden, Nieuwe Bedrijven?'

De onderstaande lopende projecten worden in 2020 afgerond:

- Een onderzoek naar kansen tot werk en opleiding in de Buda-regio
- Een onderzoek naar digitale connectiviteit op de werkvloer
- Een onderzoek naar samenwerking op bedrijventerreinen
- Een onderzoek naar inspirerende bedrijfspraktijken over de tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap

Commissie Diversiteit

De Commissie Diversiteit is nauw betrokken bij de verdere concretisering en uitvoering van het akkoord 'Iedereen aan boord'. De actielijst migratieachtergrond maakt integraal deel uit van dat

akkoord en zal worden aangevuld met een engagementsverklaring in samenwerking met de betrokken beleidsdomeinen en met opvolging via VESOC. De initiatieven over outreachende aanpak in trajecten naar werk voor kwetsbare groepen, over re-integratie van arbeidsongeschikten met een (indicatie van) arbeidshandicap en over het doelgroepenbeleid (de Vlaamse Ondersteuningspremie) passen ook in dat akkoord. Daarnaast werkt de Commissie aan adviezen over diversiteit binnen het onderwijspersoneel, diversiteit op de werkvloer, het strategisch vijfjarenplan gelijke kansen en diversiteit binnen de Vlaamse overheid en aan een update van de actielijst arbeidsbeperking.

Commissie Sociale Economie

De Commissie sociale economie werkt ter concretisering van het akkoord 'iedereen aan boord' aan de uitrol van het individueel maatwerk, de versterking van het collectief maatwerk en de samenwerking tussen Sociaal Economisch Circuit en het Normaal Economisch Circuit via sociaal ondernemerschap en sociale innovatie. De Commissie Sociale economie zal ook het overleg organiseren over het groeipad in de sociale economie en het kader voor arbeidszorg binnen de sociale economie.

Adviescommissie Economische Migratie

Op de agenda van de Adviescommissie Economische Migratie staan de implementatie prioriteitennota in het omvattend migratiebeleid, de erkenning buitenlandse diploma's (samen met de Commissie Diversiteit), het elektronisch platform, de dynamische knelpuntberoepenlijst en hervorming van de beroepskaart.

Deel 1: Overleg- en adviesfunctie

Situering

Dit SERV-werkprogramma biedt inzicht in de projecten en activiteiten die de SERV in de resterende maanden van 2019 en in 2020 wil verrichten op het vlak van het sociaal overleg, in zijn functies als strategische adviesraad (SAR) en in het kader van de Stichting Innovatie & Arbeid². Om de link te verduidelijken met de Commissie Diversiteit, de Commissie Sociale Economie en de Adviescommissie Economische Migratie, is ook de planning van deze autonome commissies opgenomen. Het werkprogramma bevat ook een vooruitblik voor de periode na 2020.

Dit werkprogramma kan wanneer nodig worden aangepast. Er kunnen onderwerpen worden toegevoegd of van het werkprogramma worden geschrapt wanneer zich nieuwe ontwikkelingen voordoen. De SERV treedt hierover bovendien nog in dialoog met de Vlaamse Regering en het Vlaams parlement om de afstemming met en impact op de beleidsagenda te maximaliseren. Zoals gebruikelijk, wordt dit SERV-werkprogramma na de zomer geactualiseerd.

Ook in de uitvoering van het werkprogramma zelf wil de SERV flexibel zijn en de afstemming op de beleidsontwikkelingen garanderen. In het werkprogramma wordt daarom vermeden om de onderwerpen, aanpak en timing gedetailleerd vast te leggen. Zij worden geconcretiseerd op het moment dat de onderwerpen daadwerkelijk worden opgestart. Voor elk onderwerp zal daarbij worden nagegaan of er overlapping is met het werkprogramma van de strategische adviesraden. Voor die onderwerpen zal bij de verdere concretisering worden bekeken in welke mate samenwerking mogelijk en wenselijk is.

De hierna opgenomen informatie over timing gaat telkens over de geplande *afronding* van het initiatief in kwestie.

1 Algemeen beleid / beter bestuur

1.1 Eigen initiatieven

Vlaams Actieplan digitalisering

Timing afhankelijk van regeringsinitiatief

De transitie naar een digitale samenleving onder impuls van het economische en innovatiebeleid wordt sterk beklemtoond in het regeerakkoord. De ambitie van de Vlaamse Regering is om te komen tot een geïntegreerd actieplan digitalisering over de beleidsdomeinen, mee op basis van de aanbevelingen van de SERV. De SERV heeft gevraagd om hierbij intens betrokken te worden. Verdere afstemming hierover is voorzien op VESOC.

² Voor de beschrijving van de taken en opdrachten van de SERV, zie [bijlage](#).

Artificiële intelligentie

Tweede helft 2020

AI is één van de meest beloftevolle technologiedomeinen die sterk in opmars is en in alle aspecten van het sociaal-economisch en maatschappelijk leven ingrijpt. De SERV voert een verkennend en internationaal vergelijkend onderzoek vanuit een drievoudige invalshoek: inhoudelijk, cijfermatig en beleidsmatig. Een belangrijk aandachtspunt vormen de supranationale, nationale en Vlaamse beleidsinitiatieven ten aanzien van het technologiedomein en de ethische omkadering ervan. Het informatierapport vormt op die manier ook een vervolginiatief op de SERV-academie die op 11 december 2019 wordt georganiseerd rond de ethisch-maatschappelijke aspecten van digitalisering en de aanzet voor een advies over AI.

Digitale en datagedreven overheid

Tweede helft 2020

Het regeerakkoord wil de investeringen in de digitalisering van overheidsprocessen verhogen en een nieuw programma Vlaanderen Radicaal Digitaal II uitrollen met versterking van de centrale informatie- en ICT-diensten. De Vlaamse overheid wil ook de lokale besturen helpen om te digitaliseren met het oog op minder administratieve lasten voor burgers en bedrijven en een snellere en betere dienstverlening. De SERV zal het thema 'digitale overheid' verder uitdiepen, mee op basis van internationaal referentiekader en buitenlandse voorbeelden en praktijken, en om hierover een rapport en advies voor te bereiden. Bijzondere aandacht zal gaan naar data en databeheer. Een datagedreven overheid, datadeling en ontsluiten van data krijgen op diverse plaatsen in het regeerakkoord bijzondere aandacht. Ook sociaal-economisch is dat een erg belangrijke thematiek.

Regiovorming

Eerste helft 2020

Regiovorming kent recent een belangrijke dynamiek in Vlaanderen (cf. vervoersregio's, zorgregio's ...). Het regeerakkoord wil verder inzetten op deze regiovorming. Verder bouwend op de eerder uitgevoerde regioscreening, wil zij vaste regio's afbakenen waarbinnen alle vormen van intergemeentelijke samenwerking zal moeten plaatsvinden en zal ze de eigen regionale afbakeningen afstemmen op deze regio's. Er wordt een kader uitgewerkt dat bijkomende instrumenten bevat om de regiovorming te ondersteunen. Ook binnen het instrumentarium van het Stedenbeleid komt er meer aandacht voor de stadsregionale dimensie. Het regeerakkoord stelt verder dat de Vlaamse financiering voor het Versterkt Streekbeleid niet meer zal worden verlengd. De SERV werkt aan een informatienota over regiovorming als startpunt voor verder overleg en een advies. Daarin zal ook aandacht uitgaan naar verwante bestuurlijke thema's zoals de fusie van gemeenten en de rol van provincies als intermediaire bestuursvorm tussen Vlaamse overheid en lokale besturen.

Hervorming Vlaamse overheid

Tweede helft 2020

In het regeerakkoord wordt een grondige hervorming van de bestuurlijke organisatie van de Vlaamse overheid aangekondigd. Deels is dat al concreet uitgewerkt in het regeerakkoord, maar er is ook sprake van de opmaak van een programma dat de Vlaamse overheid fundamenteel

herdenkt en hervormt. Deze ambitie sluit aan bij de vraag van de SERV in zijn advies over het bestuursdecreet en in de prioriteitennota 2019-2024 om werk te maken van een nieuwe basisvisie op de organisatie van de Vlaamse overheid en te zorgen voor o.a. een betere onderlinge afstemming en samenwerking en meer wendbaarheid om in te spelen op nieuwe uitdagingen. De SERV wil hierover proactief een 'preadvies' uitbrengen. Dat advies bevat geen inhoudelijke voorstellen, maar wel een aantal principes, randvoorwaarden en vragen die belangrijk zijn voor het totstandkomings-proces van dat hervormingsprogramma (bv. inspraak van maatschappelijke actoren via een Groenboek, betrokkenheid van het personeel, verkokering tegengaan, de mate van decentralisatie en verzelfstandiging, etc.).

Organisatie 'onderbouwd en overlegd beleid'

Eerste helft 2020

Het regeerakkoord wil sterker inzetten op toekomststudies, statistieken en data. Er 'Vlaamse WRR' lijkt er niet te komen, maar de regering wil in dat verband wel de werking van de reeds bestaande adviesraden, onderzoekinstellingen en wetenschappelijke steunpunten tegen het licht houden en hun onderlinge samenwerking en interactie verbeteren om zo het beleid steviger wetenschappelijker te onderbouwen. Het regeerakkoord wil ook werk maken van betere data en statistieken en benchmarking (netwerk Statistiek Vlaanderen, nieuwe Studiedienst Algemeen Regeringsbeleid). Sommige andere delen bevatten eveneens ambities voor een versterkte beleids-
onderbouwing. Voortbouwend op het eerdere SERV-advies 'organisatie beleidsondersteunend wetenschappelijk onderzoek' en rekening houdend met de ontwikkelingen rond de zeven transitiegebieden (vizio 2050) wil de SERV proactief de dialoog organiseren en een visie/advies formuleren over deze thematiek.

Hervorming Vlaams inspectie en handhavingsbeleid

Eerste helft 2020-eerste helft 2021

Het handhavingsbeleid krijgt in meerdere delen van het regeerakkoord een prominente plaats. Er is sprake van een versterkte handhaving, van een vernieuwde handhaving (nieuwe instrumenten, doelgericht, risicogebaseerd, preventief, gebruik van nieuwe datamogelijkheden, een evaluatie van het decreet bestuurlijke handhaving, een nieuw decreet inzake bestuurlijke maatregelen gericht op herstel, snellere en betere bestuursrechtspraak ...) en van een belangrijke globale hervorming van de handhavingsorganisatie (cf. minister bevoegd voor justitie). De SERV wil hierover, na overleg met diverse experts, tegen begin 2021 proactief een advies uitbrengen met op hoofdlijnen inhoudelijke aanbevelingen en met principes, randvoorwaarden en vragen die belangrijk zijn bij de voorgenomen hervormingen. De SERV heeft ook gevraagd betrokken te worden bij de aangekondigde evaluatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving in de eerste helft van 2020.

1.2 Adviesvragen

Op basis van de beleidsnota's worden o.a. volgende adviesvragen verwacht:

- Wijziging decreet lokaal bestuur
- Wijziging decreet Vlaamse bestuursrechtcolleges
- Implementatiedecreten Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving
- Decreet bestuurlijke maatregelen

- Decreet aanpak georganiseerde en ondermijnende misdaad

1.3 Opvolging dossiers en thema's

Betere regelgeving - administratieve vereenvoudiging

De SERV heeft de voorbije jaren diverse adviezen uitgebracht over betere regelgeving waar de Vlaamse Regering zich ook op inspireerde in haar beleid. De Vlaamse regering wil daar verder op inzetten. Het betreft dan onder meer de toepassing van de nieuwe omzendbrief 'beleids- en regelgevingsprocessen' (met belangrijke richtlijnen rond planning van beleids- en regelgevingsprocessen, impactanalyse, consultatie, transparantie enz.) en de uitvoering van het regeerakkoord (specifiek de bepalingen inzake administratieve lasten, decreetsevaluatie, vereenvoudiging, inspraak, ...). De SERV zal de ontwikkelingen van nabij zal opvolgen en is beschikbaar om hierin een actieve rol op te nemen.

Regelluwe zones – experimentwetgeving – nudging – vernieuwende concepten

Op talrijke plaatsen in het regeerakkoord is sprake van het gebruik van experimentregelgeving en regelluwe zones, nudging en gedragsinzichten en andere vernieuwende concepten (innovatievriendelijke regelgeving, 'right to challenge', 'social impact bonds', 'sandboxes', 'green deals' ...). Ook hierover bracht de SERV eerder adviezen uit. De SERV zal de ontwikkelingen verder opvolgen en mee waken over de correcte toepassing van deze concepten.

Innovatieve beleidsarrangementen

De SERV hield in diverse recente adviezen en in zijn prioriteitennota voor de nieuwe legislatuur een pleidooi voor 'innovatieve beleidsarrangementen' in het licht van de 'netwerksamenleving' en de benodigde systeemveranderingen. Het regeerakkoord spreekt van geïntegreerde gebiedsgerichte projecten als motor voor ruimtelijke transformatie, via een gezamenlijke agenda, programmering en inzet van middelen en het opzetten van brede gebiedscoalities. Het betreft omgevingsopgaven zoals een infrastructuurproject, woon- en werkontwikkelingen, voedselsysteem, klimaatbuffering, biodiversiteit, hernieuwbare energie in relatie met bestaande gebiedsplatformen. De SERV organiseerde hierover op 28 oktober 2019 samen met DKB een SERV-academie. Dit wordt verder opgevolgd. Er wordt nog bekeken of hierover een advies wordt gemaakt.

Andere

- Transversale initiatieven van de Vlaamse Regering (cf. regeerakkoord, vizier 2050, SDG's ...)
- Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing
- Beleid Vlaamse Statistieken
- Vlaanderen als netwerk van slimme steden (cf. SERV-advies en regeerakkoord).
- Staatshervorming 2024

2 Arbeidsmarkt

2.1 Eigen initiatieven

Verbreden van het activeringsbeleid

Eerste helft 2021

De Vlaamse Regering beoogt een Vlaamse werkzaamheidsgraad van 80% en wil systematisch en structureel met de sociale partners overleggen over de maatregelen om deze doelstelling te bereiken. In de beleidsnota wordt duidelijk de kaart van brede activering getrokken: “Om de goede werking van de arbeidsmarkt te verzekeren, volstaat het niet langer om ons activeringsbeleid uitsluitend toe te spitsen op de uitkeringsgerechtigde werkzoekenden.” Alle arbeidspotentieel benutten, met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven is één van de operationele doelstellingen (pag.28 e.v.).

Het belang van een meervoudig en breed activeringsbeleid werd door de sociale partners al eerder vastgelegd in het akkoord Iedereen aan boord. Het is belangrijk om de verschillende groepen die de potentiële arbeidsreserve vallen en de drempels die zij ervaren, gedetailleerd in kaart te brengen. Deze analyse vormt de basis voor maatregelen aangepast aan de specifieke context, zodat iedereen maximaal en op maat wordt ondersteund in zijn of haar opstap of terugkeer naar werk.

Meer focus in het doelgroepenbeleid

Eerste helft 2021

De Vlaamse Regering wil, in overleg met de sociale partners, het doelgroepenbeleid (inclusief de premie voor langdurig werkzoekenden) uiterlijk tegen begin 2021 hervormen. In Iedereen aan boord beklemtonen de sociale partners het belang van het uitwerken van een gedegen doelgroepenbeleid. Dit beleid omvat sterke financiële incentives én zet daarnaast in op kwalitatieve maatregelen om personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt te versterken en duurzaam aan het werk te houden

Werken lonend maken

Tweede helft 2020

Werken moet lonend zijn. Nu is het verschil tussen werken en niet-werken soms onvoldoende groot en dit in het bijzonder bij lagere lonen. In het akkoord Iedereen aan boord stellen de Vlaamse sociale partners dat ze willen onderzoeken of en onder welke modaliteiten het invoeren van een Vlaamse jobstimulans hierop een goed antwoord zou kunnen zijn. De Vlaamse Regering stelt in haar regeerakkoord een Vlaamse jobbonus te willen invoeren, dit met dezelfde doelstelling voor ogen.

Dit is een onderdeel van een ruimer dossier. Zie ook deel ‘sociale bescherming’ voor uitwerken sociale toeslag en flexibele, betaalbare kinderopvang.

Loopbaantransities faciliteren

Timing nog te bepalen

In iedereen aan boord werd het engagement genomen om bij afvloeiing ervaren werknemers op de arbeidsmarkt te houden. Hierbij kan er naast opleiding en financiële incentives ook worden gedacht aan nieuwe creatieve formules (waaronder doorstarttrajecten, transitiepools) en verrijkt outplacement. Deze formules moeten verder worden uitgewerkt. De Vlaamse Regering engageert zich er toe een beleid te ontwikkelen dat ontslagen werknemers sneller perspectief biedt op een nieuwe job. Het faciliteren en omkaderen van loopbaantransities is ook één van de doelstellingen uit de beleidsnota. Voor de verdere operationalisering wordt samenwerking gevraagd van de sociale partners. Zo wenst de minister met hen te bekijken hoe de periode van ontslag kan worden omgebogen naar een periode van verdere competentieversterking, o.a. door (met ontslag bedreigde) werkenden toegang te bieden tot opleiding en begeleiding naar een nieuwe job. Ook wenst de minister samen met de sociale partners te onderzoeken hoe de aanwezige vaardigheden en competenties meer zichtbaar kunnen worden gemaakt, bijv. naar andere werkgevers. Werkgevers- en werknemersorganisaties hebben verder een sensibiliserende rol te vervullen op het vlak van het stimuleren van jobmobiliteit.

Dit dossier behandelt het brede spectrum van loopbaantransities. Zo stellen bepaalde uitdagingen wat betreft nieuwe creatieve formules (bv. juridische) zich ook bij de doorstroom van de sociale naar de reguliere economie.

Lokale partnerschappen en lokaal werkgelegenheidsbeleid

Eerste helft 2020

Om 120.000 mensen extra aan het werk te krijgen, “investeert de minister in positieve partnerschappen. VDAB gaat als regisseur actief en helder aan de slag om lokale besturen sterker te betrekken.”

De Vlaamse sociale partners willen garantie dat deze uitbestedingen goed zullen lopen. Er is op korte termijn nood aan een breed debat rond het lokaal werkgelegenheidsbeleid. Wat moet dit beleid concreet inhouden? Wat zijn de kerntaken van een lokaal werkgelegenheidsbeleid en hoe kan de verdringing van reguliere economische activiteiten worden vermeden? Zodra de opdracht van dit lokaal werkgelegenheidsbeleid is geconcretiseerd en de evaluatie van de bestaande instrumenten gekend is, moeten er duidelijke afspraken worden gemaakt over wie de betrokkenen zijn, hoe deze samenwerking wordt ingevuld, wie verantwoordelijk is, welke resultaten zij moeten behalen en hoe dit zal worden gecontroleerd/gemonitord. De Vlaamse sociale partners willen worden betrokken bij het uittekenen van deze krijtlijnen. Om een brede activering te realiseren en fouten uit het verleden niet te herhalen, willen de Vlaamse sociale partners mee de basisprincipes en monitoring (i.e. duidelijke KPI's en concrete afspraken) van dit lokaal werkgelegenheidsbeleid vastleggen.

Sociale economie met aandacht voor ondersteuning, in- en doorstroom

Timing nog te bepalen

Volgens de SERV heeft Sociale economie een dubbele opdracht: tewerkstelling op maat en competentieversterking enerzijds en doorstroom anderzijds. Vanuit deze opdracht kunnen sociale economie-ondernemingen mee een antwoord bieden op de arbeidsmarkuitdagingen.

De minister wil individueel maatwerk invoeren (inclusief de inpassing van LDE), bijkomende plaatsen realiseren, doorstroom stimuleren, een terugvalpositie uitwerken indien doorstroom niet lukt en de schotten tussen sociale en reguliere economie doorbreken. Over de bouwstenen voor een betere samenwerking tussen sociale en reguliere ondernemingen wenst de minister in dialoog te gaan met de Commissie Sociale Economie. De SERV en de Commissie Sociale Economie worden graag verder betrokken bij de uitwerking van het individueel maatwerk en de inkanteling van de maatregel LDE, de versterking van het collectief maatwerk en de uitbouw van verdere ondersteuning van sociaal ondernemerschap.

2.2 Adviesvragen

O.a. op basis van het regelgevingsagenda verwacht de SERV in deze legislatuur adviesvragen en verder overleg over meerdere dossiers waaronder

- uitwerken gemeenschapsdienst
- uitwerken progressieve tewerkstelling
- uitwerken individuele leer- en loopbaanrekening
- werk- en zorgtrajecten
- globale hervorming doelgroepenbeleid
- Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de tewerkstellingstrajecten en hun doelgroepwerknemers, bepaald in artikel 32bis van de wet van 24 juli 1987 betreffende de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers
- Decreetsaanpassing data- en activeringsregie VDAB
- Loopbaancheques
- De stimulanspremie
- Opheffing Syntra Vlaanderen
- Alternierende opleidingen
- Individueel maatwerk
- Sectorconvenants

2.3 Opvolging dossiers en thema's

De SERV vindt het positief dat de minister verder uitvoering wil geven aan de engagementen uit het Akkoord Werkbaar Werk, de werkbaarheidscheques wil verlengen en het gebruik ervan in zoveel mogelijk ondernemingen wil stimuleren. Om hier een duurzaam instrument van te maken, pleit de SERV voor een Werkbaarheidsfonds waarvan de middelen ook voor acties kunnen worden ingezet. Hij zal dit gedurende de komende legislatuur opvolgen.

3 Onderwijs en vorming

3.1 Eigen initiatieven

Levenslang leren en leercultuur

Eerste helft 2020 – Verdere timing nog te bepalen

Het VESOC-akkoord *Hervorming van de opleidingsincentives voor werknemers*, de *OESO Skills Review Vlaanderen*, de SERV-aanbevelingen rond digitalisering en het akkoord *Iedereen aan Boord* beklemtonen het groeiend belang van levenslang leren en van de nood aan een leercultuur. De SERV wil bijdragen aan een stimulerend leerklimaat en aan een hogere participatie aan levenslang leren.

De ministers van werk en van onderwijs en vorming willen, samen met de sociale partners, werk maken van een echte leercultuur, bij ondernemingen en bij werknemers. De SERV wil input leveren voor een lange termijnvisie inzake levenslang leren. Verder wil de SERV gedragsinzichten verkennen en het beleidskader en de praktijk van levenslang leren in andere landen in kaart brengen.

Beide ministers willen werk maken van een vraag- en toekomstgericht opleidingsaanbod voor iedereen. Met de sociale partners wil de minister van werk alvast bekijken hoe kwetsbare werknemers ertoe kunnen worden aangezet een VDAB-opleiding te volgen.

Verder wordt het flankerend beleid aan de aanwezige opleidingsincentives verder uitgerold conform het VESOC-akkoord van 11 juli 2017.

Beide ministers kondigen een platform levenslang leren aan. De SERV-partners zullen hierin constructief meewerken om een boost te geven aan de aanpak rond levenslang leren. Het platform mag geen lege doos zijn en moet verder gaan dan analyses. De SERV vraagt ambitie om tot een concreet en structureel beleid te komen. Meer levenslang leren vraagt o.a. een kritische revisie van de opleidings- en onderwijsstrategie. Er moet een omvattende visie op levenslang leren worden ontwikkeld, met een duidelijke opdracht en ambitie, doelstellingen en monitoring. Net zoals 80% werkzaamheidsgraad een doelstelling is voor het breed activeringsbeleid, moet(en) er één (of meerdere) doelstelling(en) voor levenslang leren worden bepaald. In Pact 2020 werd alvast volgende kernindicator m.b.t. levenslang leren opgenomen: aandeel bevolking 25-64 jaar dat deelneemt aan opleidingen tijdens referteperiode van 4 weken voorafgaand aan enquête (EAK). De Vlaamse sociale partners stellen vast dat dit een zeer enge indicator is en vragen ook andere indicatoren mee te nemen zoals opleiding gedurende de voorbije 12 maanden, leermotivatie, leeransen (cf. werkbaarheidsmonitor), ... Momenteel ontbreken ambitieuze en scherpe doelstellingen inzake levenslang leren in de beleidsnota. Bovendien moeten deze doelstellingen worden vertaald naar effectieve acties.

Duaal leren en beroepskwalificerende leerwegen

Timing nog te bepalen

De SERV heeft de voorbije jaren ingezet op de uitbouw van Duaal Leren als een sterk aanbod in het secundair onderwijs. Deze legislatuur moet er verder werk gemaakt worden van meer duale technische opleidingen, een grotere instroom van leerlingen in het secundair onderwijs en van duaal leren in het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs.

De ministers van onderwijs en van werk zetten het beleid rond duaal leren verder en zetten stappen om het duaal leren ook ingang te doen vinden in het hoger en naar het volwassenenonderwijs. De VLOR en de SERV worden betrokken bij de voorbereiding van de ontwerpdecreten en zullen er ook advies over uitbrengen.

Ook de mogelijkheid tot de inrichting van beroepskwalificerende trajecten voor (leerplichtige) jongeren en voor volwassenen, via flexibele leerwegen en het geïntegreerd kwaliteitszorgkader moet volop verkend worden met onderwijs- en werkpartners. Doel is om de ongekwalificeerde uitstroom tegen te gaan en een antwoord te bieden op knelpuntvacatures. De SERV werkt het voorstel verder uit en stoffeert het debat door goede praktijken, deskundigen en stakeholders samen te brengen.

3.2 Adviesvragen

- Programmatieaanvraag Duaal Leren in (buitengewoon) secundair onderwijs
- Levenslang leren (Platform Levenslang Leren)
- Onderwijsdecreet 30
- STEM Actieplan
- Duaal lesgeven
- Ontwerpdecreet duaal leren in volwassenenonderwijs
- Ontwerpdecreet duaal leren in hoger onderwijs

3.3 Opvolging dossiers en thema's

Toekomstgericht onderwijs

De werkzaamheden van de SERV op vlak van onderwijs hebben als focus de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. De SERV wil deze focus verder uitdiepen en daarbij in het bijzonder oog hebben voor diversiteit en inclusie. Het Vlaams Regeerakkoord 2019 – 2024 trekt volop de kaart van excellent onderwijs, wat de SERV onderschrijft.

De SERV zal daartoe en vanuit sociaaleconomisch perspectief volgende thema's opvolgen (niet limitatief):

- vroegtijdig schoolverlaten;
- gelijke onderwijskansen;
- modernisering van het secundair onderwijs (ook Se-n-Se);
- volwassenenonderwijs;
- de beroepskwalificaties, de eindtermen en de Vlaamse Kwalificatiestructuur;
- geletterdheid;
- de erkenning van verworven competenties;
- toegankelijk hoger onderwijs: graduaatsopleidingen (HBO5), zijinstroom, aanbod, financiering.

4 Sociale bescherming

4.1 Eigen initiatieven

Kinderopvang

Eerste helft 2021

De kinderopvang is een belangrijke pijler bij 'Iedereen Aan Boord' om de tewerkstellingsgraad te verhogen en de krapte op de arbeidsmarkt terug te dringen. De aangekondigde maatregelen in het Regeerakkoord 2019-2024 geven al een eerste richting aan met een groeipad, flexibilisering van het aanbod, financiële leefbaarheid van opvanginitiatieven en het stimuleren van sociaal ondernemerschap in de kinderopvang. De SERV werkt aan eigen voorstellen in het kader van de operationalisering van Iedereen Aan Boord en volgt de regeringsinitiatieven terzake op. Er wordt ook overwogen om het beleidskader en de praktijk in andere landen in kaart te brengen.

Jobstimulans in het groeipakket

Eerste helft 2021

In kader van het SERV-akkoord 'Iedereen Aan Boord' onderzoekt de SERV mogelijke pistes om binnen het Groeipakket een bijkomende jobstimulans toe te voegen onder de vorm van een bijkomende toeslag. De focus ligt vooral op alleenstaande ouders en gezinnen met een laag inkomen. De Vlaamse sociale partners onderzoeken of en onder welke modaliteiten binnen het huidige groeipakket (van de kinderbijslag) sterker ingezet kan worden op bijkomende sociale toeslagen voor werkende alleenstaande ouders en gezinnen met een lager inkomen (uit arbeid).

Vermaatschappelijking van de zorg - Health in all policies

Eerste helft 2020

De SERV startte in het najaar 2019 een lezingenreeks rond vermaatschappelijking van de zorg. De verschillende cirkels van het WHO-cirkelmodel voor mensgerichte en geïntegreerde zorg komen aan bod. De leden van de VSB bepalen de verdere doorwerking van deze lezingenreeks (visietekst met doorwerking in adviezen op vraag – advies op eigen initiatief - ...).

Analyse budgettaire keuzes welzijnsbeleid

Tweede helft 2020

Analyse van de effecten van de keuzes in het regeerakkoord op het domein WVG. Het is belangrijk om na te gaan welke middelen er naar de diverse aspecten van zorg, welzijn en armoedebestrijding gaan, welke budgettaire ontwikkelingen en impact dit globaal en per beleidsveld/programma impliceert.

4.2 Adviesvragen

Op basis van het regeerakkoord en de beleidsnota verwacht de SERV in deze legislatuur adviesvragen over meerdere dossiers waaronder:

- Nieuwe kwaliteitsdecreet voor zorg en welzijn
- Sociaal ondernemerschap in welzijn, zorg en kinderopvang

- Hervorming Vlaamse Sociale Bescherming naar één type zorgbudget
- Verdere uitbreiding van de persoonsvolgende financiering
- Inkanteling thuiszorg, revalidatie en geestelijke gezondheidszorg in de Vlaamse Sociale Bescherming
- Groeipad onderdelen Vlaamse Sociale Bescherming
- Verdere paradigmashift naar vermaatschappelijking van de zorg
- Initiatieven m.b.t. de ontschotting in zorg en welzijn
- Lokaal sociaal beleid
- Evaluatie en bijsturingen Groeipakket
- Uitbetalingsactoren en loketfunctie Groeipakket
- Uitvoeringsbesluit buitenschoolse kinderopvang en afstemming met vrijetijdsbesteding
- Groeipad capaciteit en toegankelijkheid kinderopvang
- Armoedebestrijdingsbeleid, Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
- Werk maken van werk in zorg en welzijn
- Activering slapende reserves
- Advies- en overleglandschap beleidsdomein WVGA
- Alle dossiers m.b.t. digitalisering in het beleidsdomein WVGA

Algemeen blijft de SERV in zijn advisering aandacht besteden aan de impact van beleidsinitiatieven op diversiteit, armoede, kansengroepen, e-inclusie. De analyse van adviesvragen op een mogelijke impact op diversiteit gebeurt steeds op niveau van het secretariaat. In de besprekingen nadien zal dan gekeken worden welke elementen uit die analyse weerhouden worden voor het advies.

4.3 Opvolging dossiers en thema's

Op te volgen thema's

- lokaal sociaal beleid (LSB)
- het geïntegreerd breed onthaal (GBO)
- de regierol in kinderopvang
- vermaatschappelijking van de zorg
- Vlaamse sociale bescherming
- Groeipakket en uitbetalingsactoren
- Voorschoolse kinderopvang
- Buitenschoolse kinderopvang en afstemming met vrijetijd
- Armoede
- Beheer van de instellingen en de middelen op WVGA
- Sociaal ondernemerschap in zorg en kinderopvang

5 Economie en innovatie

5.1 Eigen initiatieven

Ondernemerschap

Eerste helft 2020

Een versterkte focus op ondernemerscompetenties en een doorgedreven levenscyclusbenadering van ondernemingen is nodig. Er moet blijvend worden ingezet op een competentiebeleid om ondernemersvaardigheden te verwerven en op peil te houden. Gebrek aan ondernemerscompetenties bemoeilijkt vandaag start en doorgroei. Ondernemerschap moet ook voldoende aan bod komen in het onderwijs en in ondernemersopleidingen. Jongeren moeten in contact kunnen komen met wat het betekent om te ondernemen in Vlaanderen, België en Europa. Het regeerakkoord ambieert de opmaak van een lange termijn strategisch plan (samenwerking EWI/OND) om ondernemerszin en ondernemerschapsonderwijs blijvend te stimuleren. De SERV kan hiervoor een proactieve bijdrage leveren. Ook een specifieke focus rond sociaal ondernemerschap lijkt, in het licht van het regeerakkoord, interessant. Tot slot werd in het akkoord 'Iedereen aan boord' gesteld dat de stap naar ondernemerschap vanuit werk (als werknemer) of vanuit werkloosheid moet worden aangemoedigd.

Regionaal samenwerken

Tweede helft 2020

Gelinkt aan het thema 'regiovorming' is het thema 'regionale samenwerking'. Regio's nemen vandaag in belangrijke mate initiatieven door hun regionale economie te onderzoeken, strategische agenda's op te stellen of triple/quadruple/full-helix in te richten en uit te bouwen. Het is daarbij belangrijk dat uitdagingen op vlak van economie, arbeidsmarkt en onderwijs gezamenlijk worden bekeken. Uit het regeerakkoord is het duidelijk dat de Vlaamse financiering voor het Versterkt Streekbeleid niet meer zal worden verlengd. Wel wil men een beleid ontwikkelen voor subregionale slimme specialisatie waarmee men het regionale economisch weefsel Vlaamsbreed wil helpen transformeren. De SERV wil een bijdrage leveren aan deze uitdaging door na te gaan hoe de samenwerking tussen en binnen regio's, steden, provincies én andere actoren zoals het bedrijfsleven en regionale sociale partners, versterkt kan worden. Daarbij worden onder meer op basis van een door StIA uitgevoerd terreinonderzoek naar een aantal bestaande samenwerkingsverbanden, lessen getrokken over hoe de regionale samenwerking efficiënter kan worden georganiseerd. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de rol van de regionale sociale partners, de Vlaamse en lokale overheid en andere stakeholders.

Indicatoren economie en innovatie

Timing afhankelijk van regeringsinitiatief

Het regeerakkoord ambieert een top 5-positie bij de innovatieve kennisregio's van Europa, zoals gedefinieerd door het Regional Innovation Scoreboard (RIS) van de EU. Deze ambitie wordt de centrale toetssteen van het innovatiebeleid van de Vlaamse Regering. Aan de VARIO wordt een voorzet gevraagd tot opmaak van een set van strategische beleidsindicatoren op basis van de RIS, waarbij de planning hiervan wordt afgestemd met de VARIO en de SERV en voorzien wordt in een transparante rapportering.

Transversaal innovatiebeleid

Tweede helft 2020

De Vlaamse Regering zal een kader uitwerken tot stroomlijning van mission oriented programma's (Moonshot 'Vlaanderen CO₂ neutraal', transitieprioriteiten, beleidsagenda's AI en cybersecurity, initiatieven binnen het reguliere innovatie en clusterbeleid) en proactieve toetsing van de meerwaarde van nieuwe initiatieven. Op basis van onder meer een verkennend onderzoek door StIA naar mission oriented innovatiebeleid in het buitenland wil de SERV essentiële beleidsaandachtspunten aankaarten.

Instrumentele en systemische evaluaties EWI

Timing afhankelijk van regeringsinitiatief

Er komt een permanente monitoring van de inzet van de beschikbare middelen naar hun doelmatigheid en de bijdrage aan de langetermijnstrategie van de Vlaamse Regering. Daartoe worden uitgaventoetsen en gestandaardiseerde en systemische impactanalyses uitgevoerd met het oog op mogelijke bijsturing en heroriëntering van het economisch- en innovatiebeleid. De SERV streeft ernaar om in een vroege fase betrokken te worden in deze oefening.

5.2 Adviesvragen

Op basis van de beleidsnota verwacht de SERV in deze legislatuur adviesvragen en verder overleg over meerdere dossiers waaronder:

- Wijziging van het decreet over de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid (timing nog te bepalen)
- Decreet tot wijziging van het decreet tot omzetting van de Europese richtlijn beroepskwalificaties (medio 2020)
- Wijziging van de waarborgregeling (timing nog te bepalen)
- Wijziging van de kmo-portefeuille (begin 2020)
- Wijziging van de hinderpremie (timing nog te bepalen)
- Integratie investeringspremies netbeheerders in Ecologiepremie Plus (eind 2020)
- Opheffing resterende en uitgeholde vestigingswetgeving (medio 2020)
- Decentralisatie ambulante handel (timing nog te bepalen)
- Aanpassing decreet Hermesfonds en oprichtingsbesluit VLAIO n.a.v. opheffing SYNTRA Vlaanderen (timing nog te bepalen)
- Decretaal kader voor de moonshot (timing nog te bepalen)

5.3 Opvolging dossiers en thema's

3%-norm O&O-uitgaven

De Vlaamse Regering blijft streven naar de realisatie van de 3%-norm O&O-bestedingen, zij het tegen het einde van de legislatuur. De SERV heeft de ontwikkelingen in het budgettaire O&O-groeipad steeds opgevolgd en hierover ook geadviseerd. De SERV zal ook tijdens de nieuwe legislatuur het verdere verloop van de 3%-norm opvolgen, zowel wat betreft het groeipad als de invulling ervan.

6 Energie, klimaat en omgevingsbeleid

6.1 Eigen initiatieven

2050-visie op de energie- en klimaattransitie

Eerste helft 2020

De Vlaamse Regering moet in navolging van Europese verplichtingen een 2050-strategie rond de energie- en klimaattransitie uitwerken. De SERV wil deze evoluties opvolgen en waar nodig ook zelf aandachtspunten ter zake formuleren en ook in andere dossiers een langetermijnperspectief voor ogen houden.

Energie- en klimaatbeleid in ton CO₂, MWh en €

Eerste helft 2020

De Vlaamse Regering moet het Vlaams energie- en klimaatplan 2030 uitwerken en vervolgens implementeren. De SERV wil in navolging van eerdere adviezen nagaan in welke mate de rekening in tonnen CO₂, in MWh energie en in euro's voor 2020 en 2030 klopt en welke pistes gevolgd kunnen worden om in het energie- en klimaatbeleid de doelen te realiseren, ook met zicht op een 2050-visie en om tegelijkertijd iedereen aan boord te houden. Mogelijke thema's die nadien verder uitgewerkt zouden kunnen worden: mechanisme voor de renovatie van woningen, in het bijzonder bij kwetsbare groepen, woningrenovatie en het bredere woonbeleid, evaluatie van de studies rond herziening woonfiscaliteit, renovatie van niet-residentiële gebouwen (tertiaire sector, schoolgebouwen en andere (semi-)publieke gebouwen ...).

Bedrijvig klimaatbeleid

Tweede helft 2020

De Vlaamse Regering voorziet enkele aanpassingen aan het beleidskader en de beleidsinstrumenten voor de industrie in het kader van het energie- en klimaatbeleid. De SERV wil deze evoluties opvolgen en zelf voorstellen doen om bedrijven op een positieve wijze te stimuleren tot meer klimaatvriendelijke en energie-efficiëntere productieprocessen en tot klimaatvriendelijke en circulaire maatregelen in de keten (incl. kortere ketens).

Waterschaarste en droogte

Eerste helft 2020

België scoort slecht op de waterbeschikbaarheidsindex en Vlaanderen nog slechter. De klimaatverandering doet de risico's op waterschaarste (en -overlast) toenemen. Beschikbaarheid van voldoende water aan de vereiste kwaliteit is essentieel voor onze samenleving en economie. Het sociaal-economisch belang van water is moeilijk te onderschatten. Het is goed dat de overheid werk maakt van een strategisch plan waterbevoorrading en afwegingskaders uitwerkt voor afschakeling in tijden van schaarste, maar er moet nog sterker ingezet worden op preventie om te vermijden dat het afschakelplan in werking moet treden. De beleidsnota Omgeving 2019-2024 bevat een aantal aanzetten in die richting: nadruk op waterbesparing, slim waterverbruik, sluiten van kringlopen en gebruik van alternatieve waterbronnen. De SERV zal zelf initiatief nemen om samen met belangrijke sociaal-economische actoren voorstellen en aanbevelingen te formuleren

met focus op waterbesparing en waterhergebruik via toepassing van circulaire principes. Een breed palet van maatregelen kan hiervoor ingezet worden, zoals het stimuleren van innovatieve technologieën (demo-projecten), het wegnemen van (juridische) drempels voor hergebruik, het stimuleren van samenwerking tussen verschillende sectoren/bedrijven, enz.

Organisatie en financiering watersector

Timing afhankelijk van regeringsinitiatief

De SERV was de afgelopen legislatuur nauw betrokken bij studie- en denkoefeningen rond de financiering van het waterbeleid. In het regeerakkoord en in de beleidsnota Omgeving wordt op dit spoor verder gegaan. De regering wil samen met de operatoren een visie ontwikkelen op de toekomst van het waterlandschap. De financiering van de drinkwater- en afvalwatersector wordt hervormd. Ook het landschap van publieke drinkwater- en afvalwateroperatoren zou efficiënter georganiseerd worden met een logischere taakverdeling. In dit kader wil de regering de (toezicht-houdende, regulerende, adviserende ...) taken coördineren en rationaliseren. Het regeerakkoord kondigt de oprichting van één overkoepelende regulator aan voor netgebonden infrastructuur (elektriciteit, gas, warmte, kabel, water, riolering ...) en media. Gelet op vroegere advisering wenst de SERV uitdrukkelijk pro-actief betrokken te worden bij de initiatieven inzake de reorganisatie van het waterlandschap, de (tarief)regulering, de integrale waterfactuur (o.a. sociale correcties), de bestaande heffingen en nieuwe uit te werken financieringskanalen.

6.2 Adviesvragen

Inzake Energie en Klimaat verwacht de SERV onder meer adviesvragen over

- Verzameldecreet en -besluit over EPB/EPC, verbod stookolieketels, omzetting van richtlijnen omtrent energie-efficiëntie en hernieuwbare energie
- Decreet Flexibiliteit
- Decreet Energiegemeenschappen
- BVR over de hervorming van de energieleningen

Op vlak van Omgeving verwacht de SERV onder meer adviesvragen over (op basis van de regelgevingsagenda toegevoegd in de BBT)

- Grondwaterdecreet + BVR
- Wijzigingen Waterwetboek in kader van financiering waterbeleid
- Lange termijnvoorzieningsplannen openbare watervoorziening
- Materialendecreet + BVR
- Instrumentendecreet + BVR/VCRO
- Omzetting RL gebruik open data en hergebruik van overheidsinformatie
- Herziening regelgeving leegstaande en verwaarloosde bedrijfsruimten
- Omgevingsvergunningendecreet + BVR
- ...

6.3 Opvolging dossiers en thema's

- Regulering, organisatie en financiering nutssectoren: De Vlaamse Regering kondigt in het regeerakkoord de uitwerking aan van één overkoepelende regulator voor netgebonden infrastructuur en media. De SERV zal de evoluties inzake de regulering, de organisatie en de financiering van nutssectoren opvolgen en zal hierover wanneer nodig adviseren.
- Beleidskaders uitvoering Beleidsplan Ruimte Vlaanderen
- Circulaire economie (o.a. opvolging Steunpunt),
- 'Green deals'
- Uitbouw geïntegreerd, innovatief, risico-gebaseerd en slagkrachtig omgevingshandhavingsbeleid
- Diverse aangekondigde beleidsevaluaties rond omgeving in het regeerakkoord

7 Begroting en fiscaliteit

7.1 Eigen initiatieven

Begrotingsadvies en -rapport

Januari 2020, juli 2020

Sinds vele jaren publiceert de SERV jaarlijks een gedetailleerd advies (in juli van jaar x) over de komende begroting (van jaar x+1). Vervolgens wordt in januari daarop (van het jaar x+1) de door de Vlaamse Regering ingediende begroting vergeleken met het eerdere begrotingsadvies van de SERV. Daarnaast worden in deze publicaties regelmatig bijkomende hoofdstukken (investeringsbeleid, vergelijking Vlaamse en buitenlandse investeringen ...) opgenomen. Beide publicaties worden in de komende jaren behouden.

Aanvullend op deze jaarlijkse rapporten worden de onderstaande specifieke thema's belicht.

Overheidsinvesteringen en begrotingsbeleid

Eerste helft 2020

Een essentiële vraag voor de Vlaamse Regering in de komende maanden en jaren wordt: hoe kunnen (welke?) grootschalige investeringen correct gecombineerd worden met (welke?) begrotingsorthodoxie?

Het in de afgelopen jaren ontwikkelde SERV-begrotingskader dient op verschillende punten geactualiseerd, voornamelijk door de aangepaste beleidsopties van de nieuwe Vlaamse Regering (Regeringsverklaring) en door het aantreden van de nieuwe Europese Commissie vanaf 1 november 2019.

Naast het opvolgen van cijfers en engagementen van de Vlaamse Regering (investeringsplannen, maatregelen en besparingen ...) dient daarbij ook rekening gehouden met relevante ontwikkelingen, zoals:

- De afgelopen jaren is gewerkt aan een ruimere definitie van overheidsinvesteringen, na afspraken met het departement Financiën en Begroting (FB), de relevante kabinetten en het Vlaams Parlement. In essentie wordt vertrokken van de verruimde investeringsdefinitie voorgesteld door de SERV (overheidsinvesteringen = directe investeringen door overheid + overheidsondersteuning van investeringen door derden). Deze invalshoek wordt in de komende

jaren verder uitgediept, richting concepten zoals (netto) kapitaalgoederenvoorraad evenals meer inhoudelijk detail (gebouwen en bouwwerken, rollend materieel, immateriële activa...). Ook wordt gewerkt aan het integreren van de uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling (O&O) in deze cijfers.

- Aanpassingen aan het Europese begrotingskader worden duidelijk na het aantreden van de volgende Europese Commissie (1/11/2019). Indien deze Commissie de begrotingsopvolging van de EU-lidstaten (European Semester) zou vereenvoudigen en/of aanpassen, in het bijzonder om de opname van investeringen te vereenvoudigen, dan heeft dit gevolgen voor de Vlaamse begroting, de intra-Belgische afspraken binnen de Hoge Raad van Financiën (HRF) en het jaarlijkse Belgische Stabiliteitsprogramma, en uiteraard ook de SERV-adviezen.

In het Evaluatierapport over de Begroting 2020 (januari 2020) zullen minstens aan bod komen:

- De impact van budgettaire maatregelen en nieuwe beleidsinitiatieven per beleidsdomein en per beleidsdoelstelling (inhoudelijk structurelement, zie verder)
- Een eerste inschatting van de impact van de Europese hervormingen.

Infrastructuurbeleid

Tweede helft 2020

De afgelopen jaren werkte de SERV een visie op de Vlaamse investeringsaanpak en het infrastructuurbeleid uit. De belangrijkste elementen (één langlopend plan voor gehele Vlaamse overheid, centrale capaciteitsopbouw, regisseursrol ...) werden in het advies over de begroting 2019 (juli 2018) uitgewerkt, en het merendeel van deze elementen is ook in de SERV-prioriteitennota voor de nieuwe Vlaamse Regering (juni 2019) overgenomen.

De komende maanden en jaren wordt opgevolgd hoe de Vlaamse Regering haar infrastructuurbeleid uittekent, en in welke mate dit beleid beantwoordt aan de SERV-voorstellen. Waar nodig en relevant kan de SERV dit acquis actualiseren, in functie van nieuwe initiatieven van de komende Vlaamse Regering. Dit kader heeft een relevantie die de werking van rond begroting overstijgt, o.a. gezien de doelstellingen en ambities qua klimaatbeleid, investeringen in energie-efficiëntie e.d.

Visie op Vlaams schuldbeleid uitwerken

Eerste helft 2020

Hoewel de Vlaamse schuld een verwaarloosbare rol speelt in het nieuwe regeerakkoord, mag de impact van de Vlaamse schuldontwikkeling niet onderschat worden. Maar zowel in het Vlaams Parlement als de media wordt hieraan weinig of geen aandacht besteed, ook al bedraagt de Vlaamse schuld vandaag meer dan € 27 mld. (7% van de Belgische schuld).

De SERV heeft in het begin van de vorige legislatuur een visie op een Vlaams schuldbeleid ontwikkeld, als aanvulling op de schuld doelstelling van de Vlaamse overheid. De focus lag daarbij op het volgende: de Europese ('integrale') schulddefinitie maakt geen onderscheid tussen schuld die de overheid zelf dient te honoreren (bijvoorbeeld: bij een tekort op de begroting) en schuld waarbij de overheid in de praktijk slechts een deel van het financieel risico op zich dient te nemen (aangezien er ontvangsten of vermarktbaar activa tegenover deze schuld staan). Bedoeling is om na te gaan hoe groot de impact de inbreng van derden/activa kan zijn, en hoe de schuldevolutie

per categorie best wordt geanalyseerd. De eerdere nota's en denkoefeningen worden geactualiseerd. Bedoeling is dat deze elementen worden geïntegreerd in het SERV-acquis over begrotingsbeleid.

Prestatiebegroting en spending reviews

Tweede helft 2020

Op het einde van de vorige legislatuur zijn belangrijke ontwikkelingen gerealiseerd voor zowel het begrotingsproces als voor de instrumenten waarmee de efficiëntie en effectiviteit van beleid in kaart kunnen gebracht worden.

- De Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (opvolger van het Rekendecreet) verankerde belangrijke elementen van prestatiebegroting in de Vlaamse begrotingsrapportering, en ontwikkelde onder andere het raamwerk van de inhoudelijke structurelementen (ISE's). De koppeling tussen beleid en begroting vereist een of meerdere indicatoren per ISE, die de komende jaren nog dienen uitgewerkt. Zoals dat ook in de voorgaande jaren het geval was zal de SERV deze ontwikkelingen opvolgen.
- De uitgaventoetsingen (spending reviews) zijn een meer gedetailleerde analyse van specifieke uitgaven, en pogen in essentie een verband te leggen tussen de financiële input (middelen voor een bepaald beleid) en de maatschappelijke resultaten van dit beleid (output en vooral outcome: gedocumenteerde resultaten van dit beleid als direct gevolg van de beschreven inputs). Op Europees niveau en in een aantal buurlanden zijn met dergelijke instrumenten reeds een aantal stappen gezet, in Vlaanderen is voorlopig één gevalstudie (dienstenchques) opgeleverd. Ook zijn de afgelopen jaren op Europees niveau en in het buitenland een aantal 'methodologische' nota's opgemaakt (in essentie: hoe worden spending reviews correct aangepakt?).

Deze methodes van beleidsevaluatie zijn op Vlaams niveau nog eerder onontgonnen terrein, zodat de komende jaren een Vlaamse aanpak voor dergelijke studies kan uitgetekend worden. De SERV zal deze ontwikkelingen opvolgen, en waar nodig en relevant suggesties voor een betere of aangepaste aanpak formuleren.

7.2 Adviesvragen

Belangrijke elementen van de fiscale hervormingen opgenomen in het Regeerakkoord worden op zeer korte termijn gerealiseerd via het programmadecreet bij de begroting 2020 (registratierechten, woonbonus ...), en zullen dus geen voorwerp uitmaken van een specifieke adviesvraag.

Uit de begin november 2019 in te dienen Beleids- en Begrotingstoelichtingen (zogenaamde BBT's, ter vervanging van de voormalige begrotingstoelichting per beleidsdomein) kan in principe afgeleid worden welke fiscale hervormingen in de loop van 2020 zullen gerealiseerd worden. De SERV zal bij specifieke adviesvragen onderzoeken of een concreet initiatief aangewezen is.

7.3 Opvolging dossiers en thema's

pm

8 Internationaal

Sociaal overleg internationaal uitdragen

De SERV geldt op internationaal vlak als een goed voorbeeld van sociaal overleg en faciliteert in dat kader de internationale beleidsafstemming en benchmarking door actieve participatie in internationale netwerken en projecten. De SERV wil zich blijvend profileren en engageren in internationale projecten en partnerschappen vanuit de overtuiging dat internationale samenwerking en uitwisseling van knowhow cruciaal zijn.

Een betrouwbare partner in het internationale beleidsveld

Het streefdoel om de belangrijke positie van de Vlaamse sociale partners als structurele partner binnen het Vlaamse internationale beleidsveld te versterken. De SERV ondersteunt het Vlaams buitenlands beleid en vindt een grotere betrokkenheid van Vlaanderen bij het maken van Europese en mondiale afspraken aangewezen. In zoverre de beslissingen van internationale fora een directe en wezenlijke invloed hebben op de sociaaleconomische omgeving in Vlaanderen, beschouwt de SERV het als zijn kernopdracht zijn stem te laten gelden.

Binnen dat kader zal de SERV zijn internationale focus bij de dagelijkse advies-en overlegopdracht versterken, zijn monitoring van de internationale socio-economische ontwikkelingen als inspiratie voor het advieswerk verderzetten, en de reflex tot terugkoppeling naar internationale aspecten, globalisering en het Europese en supranationale beleid behouden.

Als sociaaleconomisch overlegorgaan houdt de SERV internationaal de vinger aan de pols te houden wat betreft ontwikkelingen in het sociaal overleg en actief informatie verzamelen over gerelateerde buitenlandse en supranationale ontwikkelingen.

9 VESOC-overleg

De sociale partners vinden het erg belangrijk dat zij proactief worden betrokken bij de uittekening van het beleid en de regelgeving en bij de bijsturingen in het beleid. Een versterkt VESOC-overleg moet daartoe bijdragen. De sociale partners vragen dan ook meer ruimte voor het sociaal overleg en een sterk, volwaardig overleg in VESOC en in de VESOC-werkgroep als eerste forum van beleidsvoorbereiding, -bepaling en -evaluatie voor de sociaal-economische materies waarvoor Vlaanderen bevoegd is.

Er is in overleg met de Vlaamse regering een inhoudelijke kalender voor VESOC en voor de VESOC-werkgroep in voorbereiding.

Deel 2: Stichting Innovatie & Arbeid

De Stichting Innovatie & Arbeid maakt deel uit van de SERV en voert onderzoek uit in opdracht van en voor de Vlaamse sociale partners. De Stichting Innovatie & Arbeid werkt rond drie thematische clusters:

- Arbeidsmarkt en innovatie in ondernemingen en organisaties
- Werkbaar werk en langere loopbanen
- Ondernemerschap, economie en innovatiebeleid

De Stichting vertrekt in haar onderzoek vanuit een praktijkgerichte benadering en werkt complementair aan het beleidsgericht onderzoek dat elders wordt uitgevoerd. De Stichting hecht veel belang aan de valorisatie van haar onderzoek. Deze valorisatie bestaat uit het toeleveren van informatie relevant voor het SERV-overleg en uit het verspreiden van de onderzoeksresultaten via de partners op het veld om zo bij te dragen tot concrete resultaten en toepassingen in de ondernemingen en organisaties en sectoren.

De hierna opgenomen informatie over timing gaat telkens over de start resp. afronding van het onderzoek in kwestie.

1 Onderzoek m.b.t. de arbeidsmarkt en innovatie in ondernemingen en organisaties

Inspirerende bedrijfspraktijken inzake de tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap

oktober 2019 – oktober 2020

Op vraag van de commissie Diversiteit bij de SERV start de Stichting Innovatie & Arbeid een onderzoek naar goede voorbeelden inzake de tewerkstelling van personen met een arbeidshandicap. Op welke manier lukken reguliere bedrijven er in duurzame, werkbare jobs voor personen met een arbeidshandicap te creëren? Via kwalitatief onderzoek wordt nagegaan hoe een aantal ondernemingen en organisaties die (onder meer) personen met een arbeidshandicap tewerkstellen tewerk gaan en hoe ze goede resultaten boeken.

We gaan meer specifiek na hoe de ondernemingen en organisaties omgaan met:

- Fysieke arbeidsrisico's en ergonomie
- Werk-privébalans en werktijden
- Preventie van werkdruk en stress
- Innovatie in de arbeidsorganisatie
- HR in functie van motivatie en leermogelijkheden.

Zowel het algemene beleid als de (eventuele) specifieke aanpassingen op maat worden in kaart gebracht.

De invloed van technologische innovaties vormt hierbij een specifiek aandachtspunt. Op welke wijze dragen technologische innovaties bij tot meer jobkansen en meer werkbaar werk voor personen met een arbeidshandicap en kunnen hier ook voor de jobs van personen zonder arbeidshandicap lessen worden uit getrokken?

Onderzoek opgevolgd door de commissie Diversiteit bij de SERV

Vorbereitung Ondernemingsenquête 2021

september 2020 – december 2021

In 2021 zal de zevende editie van de 'Ondernemingsenquête' (voormalig IOA-enquête, Innovatie, Organisatie en inzet van Arbeid) worden uitgevoerd. Hiermee zorgt de Stichting opnieuw voor een kwantitatief onderbouwd zicht op de toepassing van nieuwe innovatie-, organisatie- en arbeidsconcepten in ondernemingen en organisaties. We houden hiervoor een telefonische bevraging bij een representatief staal van ondernemingen en organisaties uit Vlaanderen en (Nederlandstalig) Brussel.

Naast de monitorfunctie voor het Pact 2020 (de ICO 2020 oftewel de indicator competentiegerichte ondernemingen en organisaties, en het innovatiecijfer) is er ruimte om enkele andere thema's op te nemen. Hierbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan de thema's flexibiliteit, digitale connectiviteit en aanwervingsmoeilijkheden. De concrete invulling van de vragenlijst krijgt vorm in overleg met de expertengroep van de Ondernemingsenquête.

Onderzoek opgevolgd door de expertengroep van de Ondernemingsenquête en voor specifieke thema's door de betreffende SERV-commissies.

Kansen tot werk en opleiding in de Buda-regio: een casestudie bij bedrijven, intermediairs en onderwijs- en opleidingsverstrekkers

september 2018 – januari 2020

Door diverse overheids- en andere partners wordt werk gemaakt van een duurzame visie op de herontwikkeling van de bedrijfzone Buda in de noordrand van Brussel. Goed afgestemd met de partners binnen het consortium wil de Stichting Innovatie & Arbeid de drempels en voorwaarden voor verdere jobcreatie binnen de regio in kaart brengen, dit voor wat de arbeidsmarktgerelateerde factoren betreft, en vertrekkende vanuit een kwalitatieve benadering.

Welke factoren op de arbeidsmarkt zijn van belang om in de regio tot een verdere groei van de bedrijvigheid en bijbehorende werkgelegenheid te kunnen komen? Welke profielen van werknemers zoeken de bedrijven in de regio? Waar en hoe worden nieuwe medewerkers gerecruteerd? Hoe ziet bij de bedrijven het opleidings- en loopbaanbeleid eruit? Hoe verloopt de samenwerking tussen de bedrijven en de diverse toeleidingsinstanties en onderwijs- en opleidingsverstrekkers?

De gesprekspartners in het onderzoek zijn de bedrijven uit de regio zelf, de arbeidsbemiddelingsdiensten, de naburige scholen en opleidingsinstanties en sectorale aanspreekpunten.

Een aspect dat in deze bevraging expliciet wordt meegenomen is de visie dat de Buda-zone dienst kan doen als een zone voor de verdere uitbouw van een circulaire economie. In een circulaire economie bestaat weinig of geen afval meer en wordt met een kringloop van grondstoffen gewerkt. De Stichting zal bekijken in welke mate de bevragede bedrijven in de Buda-regio vandaag al circulair werken en welke implicaties dit voor de vraagstukken inzake werk en opleiding heeft.

In mei 2018 ondertekenden de provincie Vlaams-Brabant, Brussel, Vilvoorde, Machelen, Voka, Voka Metropolitan, de Brusselse Havengemeenschap en de POM Vlaams-Brabant een samenwerkingsovereenkomst om een gezamenlijke visie uit te werken voor de herontwikkeling van de bedrijfzone Buda. De Stichting Innovatie & Arbeid maakt geen deel uit van dit consortium, maar volgt de voorbereidende activiteiten in de betrokken groep op sinds eind 2016.

Het onderzoek wordt opgevolgd door een aparte expertengroep

Innovatieve formules om werknemers langer aan de slag te houden, vanuit internationaal perspectief bekeken

maart 2020 - oktober 2020

Zowel in Vlaanderen als in de ons omringende regio's en landen worden heel wat ondernemingen geconfronteerd met herstructureringen, afvloeiingen en sluitingen. Ook wijzigen de beroepen en competenties waar bedrijven nood aan hebben. Deze processen zorgen voor uitval van werknemers en leiden ook tot vervroegde uittrede uit de arbeidsmarkt.

Een doordacht arbeidsmarktbeleid zorgt ervoor dat mensen tijdig worden geheroriënteerd en/of toegeleid naar andere functies en tewerkstellingsplekken. Dit kan bijvoorbeeld door het voorzien van maatregelen m.b.t. pooling van medewerkers, uitwisselingstrajecten en terbeschikkingstelling van mensen, stages en opleiding.

De Stichting Innovatie & Arbeid zal door het doornemen van relevante literatuur en beleidsrapporten, eventueel aangevuld met gesprekken met experts en beleidsmakers, nagaan welke leerrijke voorbeelden er in een aantal Europese landen aanwezig zijn.

Onderzoek opgevolgd door de SERV-commissie Arbeidsmarkt

2 Onderzoek naar werkbaar werk en langere loopbanen

Werkbaarheidsmeting 2019 (maakt deel uit van het Actieplan Werkbaar Werk)

april 2018 - december 2021

In het voorjaar van 2019 werden de werkbaarheidsmetingen uitgevoerd. Het basisrapport werknemers wordt in december 2019 uitgebracht. Het basisrapport zelfstandige ondernemers zal in januari 2020 worden uitgebracht.

De volgende rapporten zijn bijkomend voorzien voor 2020:

- Rapport wat maakt Werk-werkbaar voor werknemers en zelfstandige ondernemers
- 13 sectorrapporten voor de werknemers
- 5 sectorrapporten voor de zelfstandige ondernemers
- Werkbaar werk en het nieuwe werken
- Grensoverschrijdend gedrag bij werknemers en zelfstandige ondernemers
- Werkbaar werk bij werknemers en zelfstandige ondernemers met een arbeidshandicap
- Werkbaar werk in micro-ondernemingen
- Werkbaar werk bij zzp'ers

Onderzoek opgevolgd door de SERV-commissie Arbeidsmarkt

Pilootproject dienstverlening sectorale werkbaarheidsmetingen (maakt deel uit van het Actieplan Werkbaar Werk)

oktober 2018 – december 2021

Met het Actieplan Werkbaar Werk willen de Vlaamse sociale partners de sectoren stimuleren om eveneens een versnelling hoger te schakelen in het uitrollen van een beleid gericht op meer werkbaarheid. In dit kader gaf het dagelijks bestuur in oktober 2018 groen licht voor de uitbouw door de Stichting Innovatie & Arbeid van een dienstverlening op het vlak van sectorale werkbaarheidsmetingen. Een proefproject bij de werknemers van de hout- en meubelindustrie en de bedienden van de internationale handel wordt ingepland voor 2021, waarbij de werkbaarheidsmonitor 2019 als benchmark fungeert. De technische voorbereiding van deze pilootmetingen moet tegen medio 2020 worden afgerond in functie van de uitvoering van de sectorale bevestigingen begin 2021.

Onderzoek opgevolgd door de SERV-commissie Arbeidsmarkt

Onderzoek naar de impact van en goede praktijken inzake connectiviteit op de werkvloer (maakt deel uit van het Actieplan Werkbaar Werk)

juni 2019 – februari 2020

De digitaliseringsprocessen in de samenleving leiden onder meer tot een meer doorgedreven (digitale) connectiviteit. Werknemers hebben een onbeperkte toegang tot informatie, sociale media, slimme apparaten, enz. via PC, tablet, smartphone en kunnen mekaar overal en altijd bereiken. Ook op de werkvloer zorgt dit voor nieuwe uitdagingen. Dit heeft een impact op zowel werk als privé en de manier waarop ze met elkaar interfereren.

In dit onderzoeksproject van de Stichting wordt bestudeerd hoe ondernemingen en hun medewerkers hier op de werkvloer op een verstandige manier mee omgaan. Voor concrete bedrijfscases (met name goede praktijken uit binnen- en/of buitenland) wordt de impact van de meer doorgedreven connectiviteit op de werkvloer in kaart gebracht (welke uitdagingen en/of opportuniteiten stellen zich op het vlak van kwaliteit van het werk en productiviteit) en wordt bekeken hoe men met connectiviteit op de werkvloer omgaat en welk beleid hierrond wordt ontwikkeld.

Onderzoek opgevolgd door de SERV-commissie Arbeidsmarkt

3 Onderzoek m.b.t. ondernemerschap, economie en innovatiebeleid

Samenwerking op bedrijventerreinen

september 2019 – juni 2020

De Stichting werkt aan een onderzoek naar inspirerende modellen van samenwerking op bedrijventerreinen. Samenwerking op bedrijventerreinen wint aan belang. Het biedt kansen om -vanuit een hele concrete lokale verankering en nabijheid - bedrijven sterker te maken op tal van vlakken van hun bedrijfsvoering. Het gaat onder meer over het aanpakken van uitdagingen op het vlak van ruimtegebruik en mobiliteit, milieu en energie, delen van infrastructuur en middelen, uitbouw van vernieuw(en)de businessmodellen en diverse HR- en personeelsvraagstukken.

De bedoeling is om in het onderzoek een aantal inspirerende voorbeelden van samenwerking op bedrijventerreinen in Vlaanderen kaart te brengen en na te gaan welke elementen van belang zijn om, voor Vlaanderen, tot een duurzame aanpak te komen. Drempels en hefboomen worden in kaart gebracht. Waar nodig of relevant wordt ook naar buitenlandse voorbeelden gekeken.

Onderzoek opgevolgd door een aparte expertengroep

Opstap naar missiegericht innovatiebeleid

november 2019 – november 2020

De opstap naar een missiegericht innovatiebeleid staat op de agenda van de nieuwe Vlaamse Regering. Belangrijke ad-hoc initiatieven zoals ondermeer de Moonshot, de transitieprioriteiten en de beleidsagenda's voor artificiële intelligentie en cybersecurity worden daarbij geplaatst binnen een breder kader dat gelinkt wordt aan grote maatschappelijke uitdagingen zoals klimaat, digitalisering, vergrijzing, ... De dynamiek binnen de zgn. quadruple helix maakt dat zowel de overheid als de kennisinstellingen, de bedrijven en de burgers hierin een rol opnemen.

Binnen de Stichting wordt een verkennend onderzoek gevoerd naar de mogelijke contouren van een dergelijk missiegericht innovatiebeleid, en naar de beleidspraktijk die in enkele andere Europese landen of regio's reeds uitgewerkt werd. Hierbij worden de mogelijke bouwstenen van een missiegericht innovatiebeleid in kaart gebracht. We kijken naar de wijze waarop de vernieuwing van beleidsdoelen en beleidsinstrumenten vorm gegeven wordt om te komen tot nieuwe manieren van innoveren waarin de maatschappelijke inbedding van innovaties centraal staat. We hebben daarbij ook oog voor de rol van de sociale partners en de dynamiek in de quadruple helix.

Onderzoek opgevolgd door de SERV-commissie Economie

Aanwervingsproblemen en -strategieën bij kleine bedrijven (ter ondersteuning van het SERV-akkoord iedereen aan boord)

januari 2020 – oktober 2020

De krapte op de arbeidsmarkt is voor veel bedrijven in Vlaanderen een belangrijk thema. Hoe maak je je bedrijf en de in te vullen vacatures aantrekkelijk voor arbeidskrachten? Hoe kom je in contact met geschikte kandidaten? Welke oplossingen of alternatieven bestaan er om de openstaande vacatures toch opgevuld te krijgen?

Kleine ondernemingen geven vaak aan dat hun schaal het extra moeilijk maakt om antwoorden te bieden op deze vragen. Daarom willen we specifiek voor deze groep van kleine ondernemingen (-20 werknemers) de aanwervingsproblematiek in kaart brengen. Belangrijk daarbij is om ook mogelijke oplossingen of alternatieven in kaart te brengen op maat van deze bedrijven.

Onderzoek opgevolgd door de SERV-commissie arbeidsmarkt

Ondernemerschap in de kinderopvang

oktober 2020 – augustus 2021

Beschikbaarheid van kinderopvang is voor een aanzienlijk deel van de bevolking een randvoorwaarde om aan het werk te kunnen of te blijven. Voor bepaalde groepen vormt het gebrek aan kinderopvang een voornamelijk reden voor hun afstand tot de arbeidsmarkt. De vraag naar kinderopvang is groot en de wachtlijsten zijn lang. Ouders moeten hun kinderen vaak vele maanden op

voorhand aanmelden om een plaats te verzekeren. Voorzieningen voor kinderopvang kunnen publiek of privaat zijn. Hoewel de vraag naar opvang groot is, zien we bij de zelfstandige ondernemers in de sector (die de private voorzieningen vertegenwoordigen) een negatieve trend. Er zijn de laatste jaren meer ondernemers die een kinderopvang stopzetten dan ondernemers die een nieuwe opvang starten.

Dit onderzoek is gericht op zelfstandige ondernemers in de kinderopvang en tracht de drempels en hefboomen te achterhalen met als doel het stimuleren van ondernemerschap in de sector te ondersteunen.

Onderzoek opgevolgd door een aparte expertengroep en afstemming met de SERV-commissie VSB

In kaart brengen van regionale samenwerkingsverbanden

september 2020 – december 2020

In het kader van het thema 'Regionaal samenwerken' in het werkprogramma 2020 van SERV zal de Stichting innovatie & Arbeid een aantal bestaande regionale samenwerkingsverbanden – open innovatie tussen bedrijven en kennisinstellingen en (andere) overheidsstructuren – in kaart brengen, om lessen te kunnen trekken over hoe regionale samenwerking goed kan worden georganiseerd. De praktijkvoorbeelden worden gezocht in functie van hun illustratieve bijdrage aan een kader voor 'een beleid voor subregionale slimme specialisatie om het regionale economisch weefsel Vlaamsbreed te helpen transformeren.' Er wordt gekeken naar de rol van regionale sociale partners, de Vlaamse en lokale overheid, en andere stakeholders. De aandacht kan ook gericht worden op de inzet van EFRO-middelen, investeringen in O&O&I-infrastructuren, technologische dienstverlening naar ondernemers en maatregelen op het vlak van hoger onderwijsaanbod en levenslang leren.

Het project wordt opgevolgd door de SERV-commissie economie

Update van het rapport freelancers in Vlaanderen

november 2020 – maart 2021

We maken een update van het rapport 'Freelancers in Vlaanderen' uit 2017. Dit gebeurt aan de hand van de beschikbare statistieken en de nieuwe meting van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor. Ook de achtergrondinformatie over goed opdrachtgeverschap wordt geactualiseerd.

Onderzoek opgevolgd door de commissie arbeidsmarkt

4 Valorisatie-activiteiten

De Stichting Innovatie & Arbeid hecht veel belang aan een brede valorisatie van haar onderzoek. Het onderzoek wordt immers opgezet om tot concrete resultaten en toepassingen in het bedrijfsleven en op de werkvloer te kunnen bijdragen. De onderzoeksresultaten worden op een zo ruim mogelijke en praktische wijze ten dienste gesteld van sociale partners en andere belanghebbenden.

Organisaties (bedrijven, vakbonden, beroeps- en sectororganisaties, onderwijsinstellingen, e.a.) kunnen een beroep doen op de Stichting Innovatie & Arbeid ter ondersteuning van vormingsses-

sies, cursussen, studiedagen, infovergaderingen, seminars, ... Die ondersteuning kan verschillende vormen aannemen: informatie verstrekken, input leveren voor een vormingsprogramma (actueel onderzoeksmateriaal ter beschikking stellen, inhoudelijk ondersteunen van vormingswerkers en/of kaders) of het geven van uiteenzettingen of workshops.

Vormingsmateriaal is beschikbaar op de website van de Stichting: www.serv.be/stia/vorming.

Valorisatie gegevens werkbaarheidsmonitor en aanpak van de website [werkbaarwerk.be](http://www.werkbaarwerk.be) (maakt deel uit van het Actieplan Werkbaar Werk)

De website www.werkbaarwerk.be zal verder worden aangevuld en geactualiseerd.

- De resultaten van de meting 2019 zullen op de website en in de interactieve datatool worden opgenomen.
- We maken twee infografieken op basis van de nieuwe cijfers van de werkbaarheidsmeting 2019 (werknemers en zelfstandige ondernemers).
- De verspreiding van een nieuwe 'Z-card' helpt de website verder promoten.
- We onderzoeken of de data van de werkbaarheidsmonitor via een toegankelijke tool nog beter ontsloten kunnen worden voor werkenden/werkzoekenden, bedrijven en sectoren.

In opvolging van het event Werkbaar Werk! Van 5 december 2019 wordt het verslag en het materiaal van het event ter beschikking op onze website.

De website www.werkbaarwerk.be zal verder worden aangevuld en geactualiseerd en de verspreiding van een nieuwe 'Z-card' helpt de website verder promoten. De resultaten van de meting 2019 zullen ook in de datatool en website worden opgenomen. We maken twee infografieken op basis van de nieuwe cijfers van de werkbaarheidsmeting 2019 (werknemers en zelfstandige ondernemers).

In opvolging van het event Werkbaar Werk! Van 5 december 2019 wordt het verslag en het materiaal van het event ter beschikking op onze website.

Met het ESF en het departement Werk en Sociale Economie werken we samen aan het verder ontsluiten van goede voorbeelden over werkbaar werk en innovatieve arbeidsorganisatie.

Op vraag van derden en sociale partners leveren we ook in 2020 gegevens op maat, op basis van de werkbaarheidsmonitor.

De Stichting zal opnieuw verschillende vormingen over werkbaarheid organiseren op basis van vragen van sociale partners en derden (opleidingen vakbondsafgevaardigden en/of secretarissen, preventieadviseurs, HR-managers, opleidingsverantwoordelijken, kmo's, sectorfondsen, sectorconsulenten, docenten/studenten van universiteiten en hogescholen, ...).

De databank van de werkbaarheidsmonitor (microdata) wordt beschikbaar gesteld voor andere onderzoeksinstellingen en onderzoekers.

Contacten met sociale partners

Voor 2020 plannen we opnieuw een zuurstofdag voor de vormingswerkers van de vakbonden. Op de zuurstofdag maken ze kennis met het nieuwe onderzoeksmateriaal van de Stichting dat inspiratie kan bieden voor de eigen vormingsprogramma's.

Voor de werkgeversorganisaties organiseren we een rondgang en zullen we opnieuw de vraag stellen naar een soort 'zuurstofdag' voor de consulenten.

Samen met het departement Werk en Sociale Economie en het ESF onderhouden we de contacten met de sectororganisaties.

Uitwerken van een vormingspakket ‘Nieuwe Tijden, Nieuwe Bedrijven?’

We maken werk van een vernieuwd vormingspakket over de veranderingen van het businessmodel van ondernemingen, de organisatie van de arbeid en het HR-beleid. We starten bij het begin van de Industriële revolutie, schetsen de evoluties in de 20ste eeuw om uit te monden bij de situatie vandaag waarin digitalisering, flexibiliteit, het nieuwe werken, ... impact hebben op hoe organisaties, jobs en de kwaliteit van die jobs er tegenwoordig uitzien.

We gebruiken hiervoor het materiaal van de werkbaarheidsmonitor, de ondernemingsenquête en diverse projecten rond digitalisering van de SERV en de Stichting Innovatie & Arbeid. Het vormingspakket is een update van het reeds bestaande vormingspakket ‘Andere tijden, andere bedrijven’.

Open Raad over Ondernemerschap bij personen met een arbeidshandicap

Ter opvolging van het advies ‘Ondernemerschap bij personen met een arbeidshandicap’ (acties 12 en 13) zal de Commissie Diversiteit i.s.m. de Stichting Innovatie & Arbeid een open raad organiseren over de uitbouw van een startersvriendelijk aanbod voor ondernemers met een arbeidshandicap inzake verzekering en financiering. De Stichting maakte in 2018 het rapport ‘Ondernemen met een arbeidshandicap in Vlaanderen’.

Deel 3: Autonome commissies

1. Commissie Diversiteit

Engagementsverklaring actielijst migratieachtergrond

Tweede helft 2020

De actielijst migratieachtergrond maakt integraal deel uit van het akkoord Iedereen aan Boord. De actielijst vertrekt vanuit de visie dat onderwijs en werk twee belangrijke motoren zijn voor inclusie en participatie van personen met een migratieachtergrond in de samenleving. De Commissie Diversiteit werkt op basis van deze actielijst een engagementsverklaring uit in samenwerking met de betrokken beleidsdomeinen en met opvolging via VESOC.

Diversiteit binnen het onderwijspersoneel

Eerste helft 2020

Het regeerakkoord bevat de ambitie dat het lerarenkorps een betere weerspiegeling van de maatschappij zou vormen en streeft naar meer diversiteit binnen het lerarenkorps, zowel op vlak van geslacht als achtergrond. De Commissie Diversiteit werkt een advies uit met aanbevelingen om dat te realiseren.

Outreachinge aanpak in trajecten naar werk voor kwetsbare groepen

Eerste helft 2020

In het regeerakkoord wordt een werkzaamheidsgraad van 80% vooropgesteld. Dit vraagt om een structurele verbreding van het activeringsbeleid. In het regeerakkoord is opgenomen dat men de arbeidsreserve wil uitbreiden met burgers op beroepsactieve leeftijd die niet werken en niet ingeschreven zijn bij VDAB. Zoals de Commissie Diversiteit in het verleden reeds aangaf kan een outreachinge aanpak een manier zijn om (een deel van) deze groep te bereiken en te activeren. De Commissie Diversiteit werkt hierover een advies uit.

Re-integratie van arbeidsongeschikten met een (indicatie van) arbeidshandicap

Eerste helft 2020

Het regeerakkoord ambieert om een aanbod op maat uit te werken met het oog op re-integratie van arbeidsongeschikten en langdurig zieken. Daarnaast wil de Vlaamse Regering de mogelijkheden tot progressieve tewerkstelling voor mensen met een RIZIV-uitkering verder uitbouwen alsook de samenwerking tussen de VDAB, ziekenfondsen en het RIZIV versterken. De Commissie Diversiteit organiseerde hierover in het voorjaar van 2019 reeds een rondetafel waar alle betrokken actoren met elkaar in debat gingen. In het najaar van 2019 zal zij hierover een advies uitwerken.

De Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)

Eerste helft 2020

In het regeerakkoord is opgenomen dat de Vlaamse Regering het doelgroepenbeleid uiterlijk tegen begin 2021 zal hervormen. In Iedereen aan boord beklemtonen ook de sociale partners het

belang van een evaluatie en eventuele bijsturing van de VOP, die ondanks verschillende hervormingen slechts beperkt wordt opgenomen. De Commissie Diversiteit zal hierover in het voorjaar van 2020, o.a. op basis van 2 VIONA-onderzoeken, een advies uitwerken.

Monitoring diversiteit

Eerste helft 2020

Een systematische en doordachte monitoring en onderzoek vormen voor de Commissie Diversiteit een belangrijke basis voor beleidsbeslissingen, -evaluaties en -bijsturingen. De commissie zal verder inzetten op dit thema startend met het organiseren van een ronde tafel over deze thematiek, specifiek gericht op personen met een migratieachtergrond en personen met een arbeidshandicap.

Diversiteit op de werkvloer

Eerste helft 2021

Op basis van wetenschappelijk onderzoek en praktijkvoorbeelden wil de commissie komen tot een publicatie over het belang en de meerwaarde van diversiteit voor organisaties en hun medewerkers. Op basis daarvan wil de commissie komen tot aanbevelingen voor ondernemingen, medewerkers en het beleid.

Update actielijst arbeidsbeperking

Tweede helft 2020

De Commissie Diversiteit maakte in 2015 een actielijst arbeidsbeperking 2020 om zowel de overheden, werkgevers als werknemers op weg te zetten om de werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidsbeperking duurzaam te verhogen en zo tot meer gelijke kansen en een meer gelijke behandeling te komen. De commissie legde 70 concrete actiepunten vast die zich concentreren rond vijf actiedomeinen: de versterking van de 'participatieladder', de betere doorstroming van onderwijs naar werk en van uitkeringsstatuut naar werk, de loopbaanondersteuning op maat en de betere ondersteuning van werkgevers. Bij de update van deze actielijst zal het algemeen kader met de vijf actiedomeinen behouden blijven maar maken we een update van de actiepunten.

Strategisch vijfjarenplan gelijke kansen en diversiteit binnen de Vlaamse overheid

Tweede helft 2020

In het regeerakkoord wordt verwezen naar de voorbeeldrol van de Vlaamse overheid inzake gelijke kansen en tewerkstelling van kansengroepen, bijvoorbeeld personen met een handicap of chronische ziekte. Binnen de 12 maanden na haar aanstelling zal de Vlaamse Regering een nieuw strategisch vijfjarenplan ter advisering aan de Commissie Diversiteit voorleggen.

Erkenning buitenlandse diploma's

Eerste helft 2020

In het regeerakkoord is opgenomen dat de werking van National Academic Recognition and Information Centre (NARIC) wordt verbeterd. De Adviescommissie zal hier samen met de Commissie Diversiteit een advies over formuleren.

Open Raad over Ondernemerschap bij Personen met een Arbeidshandicap (PmAH)

Tweede helft 2020

Ter opvolging van het advies 'Ondernemerschap bij personen met een arbeidshandicap' (acties 12 en 13) zal de Commissie Diversiteit i.s.m. de StIA een open raad organiseren over de uitbouw van een startersvriendelijk aanbod voor ondernemers met een arbeidshandicap inzake verzekering en financiering. Ook in het regeerakkoord wordt aandacht besteed aan het stimuleren van ondernemerschap als evenwaardige keuze.

Insteken bij relevante adviezen van andere commissies binnen de SERV

Bij relevante adviesvragen binnen de commissie arbeidsmarkt, de commissie onderwijs en/of de commissie VSB kan er een insteek worden voorzien vanuit de kansengroepen vertegenwoordigd binnen de Commissie Diversiteit.

2. Commissie Sociale Economie

Groeipad

Eerste helft 2020

Het regeerakkoord stelt dat er bijkomende plaatsen worden gerealiseerd in de sociale economie, met aandacht voor zowel individueel maatwerk, collectief maatwerk als arbeidszorg. De Commissie Sociale Economie organiseert, onderling en met de betrokken beleidsmakers, overleg over de modaliteiten tot verdeling.

Uitrol individueel maatwerk

Eerste helft 2020

In het regeerakkoord is opgenomen dat 'individueel maatwerk' zal worden ingevoerd via een hervorming van de oude Sociale Inschakelingseconomie (SINE)-maatregel. Ook de Lokale Diensten (LDE) -initiatieven worden hervormd naar het individueel maatwerk. De Commissie Sociale Economie werkt hiervoor, in samenwerking met de betrokken beleidsmakers, een voorstel uit (concretisering IAB).

Versterking collectief maatwerk

Tweede helft 2020

Het regeerakkoord stelt dat het nieuwe kader verder wordt uitgerold (harmonisering statuten) en dat doorstroom naar het Normaal Economisch Circuit (NEC) sterk zal worden opgevolgd. Er wordt ook nagegaan of, en hoe, men een terugvalpositie kan bieden voor personen die doostromen naar het NEC en hoe bedrijven die inzetten op doorstroom, kunnen worden beloond. De Commissie Sociale Economie zal, onderling en met de betrokken beleidsmakers, overleg organiseren over de modaliteiten ter ondersteuning en stimulering van doorstroom bij alle betrokken actoren (concretisering IAB). Het realiseren van doorstroom vraagt ook om voldoende duurzame kansen voor doelgroepwerknemers in het NEC. Om reguliere ondernemingen hierin te begeleiden kunnen er in de commissie afspraken worden gemaakt rond het delen van kennis inzake job carving, job crafting, innovatieve arbeidsorganisatie en begeleiding van doelgroepwerknemers vanuit sociale economie-ondernemingen (concretisering IAB).

Kader voor arbeidszorg binnen de sociale economie

Tweede helft 2020

Arbeidszorg binnen sociale economie is momenteel gebaseerd op de regelgeving van de sociale werkplaatsen en het Meerbanenplan. Verder loopt er een project rond 'activerende arbeidszorg' (tot 15/10/2019). Deze 3 systemen bestaan naast elkaar en kennen een verschillende financiering. Er is nood aan een duidelijk kader voor arbeidszorg binnen de sociale economie om zowel deelnemers als organisaties meer zekerheid te bieden. De Commissie Sociale economie zal hierover, onderling en met de betrokken beleidsmakers, overleg organiseren.

Samenwerking tussen Sociaal Economisch Circuit (SEC) en NEC via sociaal ondernemerschap en sociale innovatie

Eerste helft 2021

In het regeerakkoord is opgenomen dat de Vlaamse Regering meer ruimte zal laten voor ondernemerschap in de sociale economie. Hiertoe zal men sociale innovatie stimuleren en het juiste ondernemingsklimaat creëren. De commissie ziet ook belangrijke kansen in meer samenwerking met reguliere bedrijven. Zij zal daartoe verkennen hoe het beleid de juiste omstandigheden kan creëren om sociale innovatie, samenwerking en co-creatie te stimuleren en te faciliteren (concretisering IAB).

Sociale economie in internationaal perspectief

Eerste helft 2020

De Commissie Sociale Economie zal (via het transnationale netwerk rond sociale economie en bestaande expertise binnen de Europese Commissie) bekijken welke buitenlandse beleidskaders rond sociale economie relevant zijn om te bestuderen en uit te nodigen voor uitwisseling.

Insteken bij relevante adviezen van andere commissies binnen de SERV

De Commissie Sociale Economie zal, bij relevante adviesvragen, in overleg gaan met andere SERV-commissies en eventueel (sectorale) insteken leveren. De commissie denkt hierbij bv. aan het vormgeven van individueel maatwerk (inclusief de hervorming van LDE), de realisatie van bijkomende plaatsen binnen de sociale economie, maar ook aan de invoering van gemeenschapsdienst, de rol van sociaal ondernemerschap in de zorg en kinderopvang, etc.

Monitoring en onderzoek

Systematische en doordachte monitoring en onderzoek vormen voor de Commissie Sociale Economie een belangrijke basis voor beleidsbeslissingen, -evaluaties en -bijsturingen. De Commissie Sociale Economie zal daarom op regelmatige basis uitwisseling organiseren met het departement WSE en VDAB voor een stand van zaken rond monitoring en voor eventuele bijsturing/uitbreiding van de opgevolgde indicatoren. Bovendien zal de commissie een hoorzitting organiseren wanneer er relevante onderzoeken kunnen worden voorgesteld.

Praktijkbezoeken

De Commissie Sociale Economie zal op regelmatige basis praktijkbezoeken organiseren bij 'good practices' binnen de verschillende overlegthema's (bv. rond samenwerking tussen SEC en NEC,...).

3. Adviescommissie Economische migratie

Implementatie prioriteitennota in het omvattend migratiebeleid

Eerste helft 2020

De Adviescommissie probeert het uitvoeringsbesluit economische migratie te laten aanpassen volgens haar prioriteiten zoals geformuleerd in de prioriteitennota opdat economische migranten o.a. makkelijker van werk kunnen veranderen en een langere periode krijgen om nieuw werk te vinden.

Erkenning buitenlandse diploma's

Eerste helft 2020

In het regeerakkoord is opgenomen dat de werking van National Academic Recognition and Information Centre (NARIC) wordt verbeterd. De Adviescommissie zal hier samen met de Commissie Diversiteit een advies over formuleren.

Elektronisch platform

Eerste helft 2020

In het regeerakkoord is op vraag van de Adviescommissie Economische Migratie opgenomen dat er een elektronisch platform zal worden uitgewerkt. De Adviescommissie zal hier een advies over uitwerken.

Dynamische knelpuntberoepenlijst

Tweede helft 2020

In 2020 zal er door de Adviescommissie een nieuwe dynamische knelpuntberoepenlijst worden opgesteld

Nieuw beleid beroepskaart

Eerste helft 2020

De Adviescommissie zal adviseren over de hervorming van de beroepskaart n.a.v. de overheveling naar het Vlaams niveau.

Bijlage

Taken en opdrachten van de SERV

De SERV functioneert volgens het SERV-decreet als **strategische adviesraad (SAR)** voor de beleidsdomeinen en beleidsvelden:

- Algemeen Regeringsbeleid
- Gelijkekansen- en integratiebeleid
- Werk
- Sociale Economie
- Economie
- Energie

De SERV heeft een ruime adviesbevoegdheid op deze terreinen. Bovendien is de Vlaamse Regering verplicht de SERV om advies te vragen over voorontwerpen van decreet op deze terreinen en over strategische uitvoeringsbesluiten (basisuitvoeringsbesluiten).

Voor het beleidsdomein “Financiën en Begroting” is de SERV geen SAR, maar is de advisering over het begrotingsbeleid van de Vlaamse gemeenschap een expliciete **decretale opdracht** van de SERV.

Vanuit zijn **overlegfunctie** is de SERV er bovendien toe gehouden om met bijzondere aandacht voor de sociaaleconomische dimensie de overige beleidsdomeinen op te volgen. Het SERV-decreet verplicht de Vlaamse Regering overigens om het standpunt van de SERV te vragen over

1. alle voorontwerpen van decreet die een sociaaleconomische dimensie hebben, uitgezonderd de voorontwerpen betreffende de begrotingen van de Vlaamse Gemeenschap en de voorontwerpen van decreet die aan de Raad worden voorgelegd ingevolge artikel 20;
2. alle voorontwerpen van decreet houdende oprichting, afschaffing of wijziging van bevoegdheden van instellingen waarvan de opdracht een sociaaleconomische dimensie heeft en die onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest of van de Vlaamse Gemeenschap ressorteren, uitgezonderd de voorontwerpen van decreet die aan de Raad worden voorgelegd ingevolge artikel 20;
3. alle voorontwerpen van wet of van koninklijk besluit die een sociaaleconomische dimensie hebben en waarvoor met toepassing van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het akkoord van de Vlaamse Regering is vereist.

De SERV verzorgt in het kader van zijn overlegfunctie tevens het secretariaat van het Vlaams Economisch Sociaal Overleg Comité (**VESOC**), het tripartiete overleg tussen werkgevers, werknemers en Vlaamse Regering. Binnen de SERV is er ook een stuurgroep Internationaal, die belast is met de organisatie van overleg- en uitwisselingsinitiatieven met sociale partners, sociaaleconomische raden en overleginstanties in andere landen (**internationale werking**).

Naast zijn functie als adviesraad en als overlegorgaan heeft de SERV nog **andere decretale opdrachten** waarover de Raad en het dagelijks bestuur van de SERV zeggenschap hebben. Het betreft vooral het onderzoek in de **Stichting Innovatie & Arbeid**.

Verder hebben verschillende **autonome commissies en raden** een plaats *bij* de SERV:

- Commissie Diversiteit
- Commissie Sociale Economie

- Adviescommissie Economische Migratie
- MORA
- Vlaamse raad WGG
- SALV
- Sectorale Commissies (hout & bouw, metaal- en technologische industrie, textiel & confectionie, welzijns- & gezondheidszorg, toerisme, goederenvervoer)

SERV-Commissies

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de interne **SERV-Commissies**. SERV-Commissies bestaan uit deskundigen van de sociale partners en worden belast met de voorbereiding voor de Raad van adviezen en eigen initiatieven die zich op het werkterrein van die Commissie bevinden. Wanneer nodig kan een Commissie ad-hoc worden opgericht, met een duidelijk afgeleijde en tijdelijke opdracht.

Daarnaast is er ook **VESOC** waarvan de SERV het secretariaat waarneemt.

Interne SERV-Commissies	Werkterreinen ³
Commissie Horizontaal Beleid SERV_HOR	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Algemeen regeringsbeleid ▪ Horizontale thema's ▪ Werking overheid ▪ Betere regelgeving ▪ Duurzame ontwikkeling ▪ Binnenlands bestuur ▪ Stedelijk beleid
Commissie Arbeidsmarkt SERV_ARB	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Werk ▪ Sociale Economie⁴ ▪ Sociaal-economisch streekoverleg⁵ ▪ Inburgering, integratie en gelijke kansen⁶
Commissie Onderwijs SERV_OND	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Onderwijs ▪ Aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt
Commissie Economie SERV_ECO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Economie ▪ Innovatie, onderzoek en ontwikkeling ▪ Internationale economie ▪ Economisch overheidsinstrumentarium ▪ Overheidsinvesteringen ▪ Sociaal-economisch streekoverleg⁷
Commissie Energie en Omgevingsbeleid SERV_ENO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Energie ▪ Water ▪ Leefmilieu ▪ Ruimtelijke ordening
Commissie Begroting en Fiscaliteit SERV_BFO	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Begroting en Financiën ▪ Algemeen Fiscaal Beleid ▪ Alternatieve financiering (fondsen, heffingen, TPF, PPS ...) ▪ Woonbonus / Woonfiscaliteit
Commissie Sociale Bescherming SERV_VSB	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vlaamse Sociale Bescherming (zorgverzekering, kindpremie, maximumfactuur thuiszorg, hospitalisatieverzekering,..) ▪ Alle thema's die ingevolge de 6e staatshervorming naar de deelgebieden worden overgeheveld, voor zover ze betrekking hebben "uitkeringen/tegenkomsten" binnen elementen van sociale zekerheid of sociale bijstand⁸ ▪ Structuren en beheer Sociale Bescherming ▪ Welzijn, Volksgezondheid, Gezin (vnl. procedureel) ▪ Armoede

³ Voor de behandeling van eventuele adviesvragen in beleidsvelden zoals media, mobiliteit, openbare werken, cultuur, sport, buitenlands beleid, landbouw, toerisme, woonbeleid enz. wordt er een "gedragsrichtlijn" opgemaakt. Die gedragsrichtlijn maakt het duidelijk of (ja/nee) en hoe (schriftelijk, verwijzen naar SAR, aansluiten bij SAR...) adviesvragen in deze beleidsvelden worden behandeld. Als een dergelijke adviesvraag wordt behandeld, kan die worden toegewezen aan een vaste SERV-Commissie of kan een ad hoc commissie worden opgericht.

⁴ Af te stemmen met de (autonome) Commissie Sociale Economie

⁵ Samen met SERV-Commissie Economie

⁶ Af te stemmen met de (autonome) Commissie Diversiteit

⁷ Samen met SERV-Commissie Arbeidsmarkt

⁸ In principe zal de commissie VSB zich inhoudelijk niet buigen over de bevoegdheden met betrekking tot het luik "voorzieningen" (rusthuizen, RVT, centra voor kortverblijf, centra voor dagverzorging, voorzieningen geestelijke gezondheidszorg, geriatrische en gespecialiseerde ziekenhuizen, mobiliteitshulpmiddelen, preventie en organisatie van de eerste lijn) die ingevolge de 6e staatshervorming werden overgeheveld. Voor deze aangelegenheden zullen de SERV-partners conform de gedragsrichtlijn met de SAR WGG hun standpunt formuleren binnen de SAR WGG. Uitzondering hierop vormt de opvolging van het FCUD gezien band met kinderopvang.